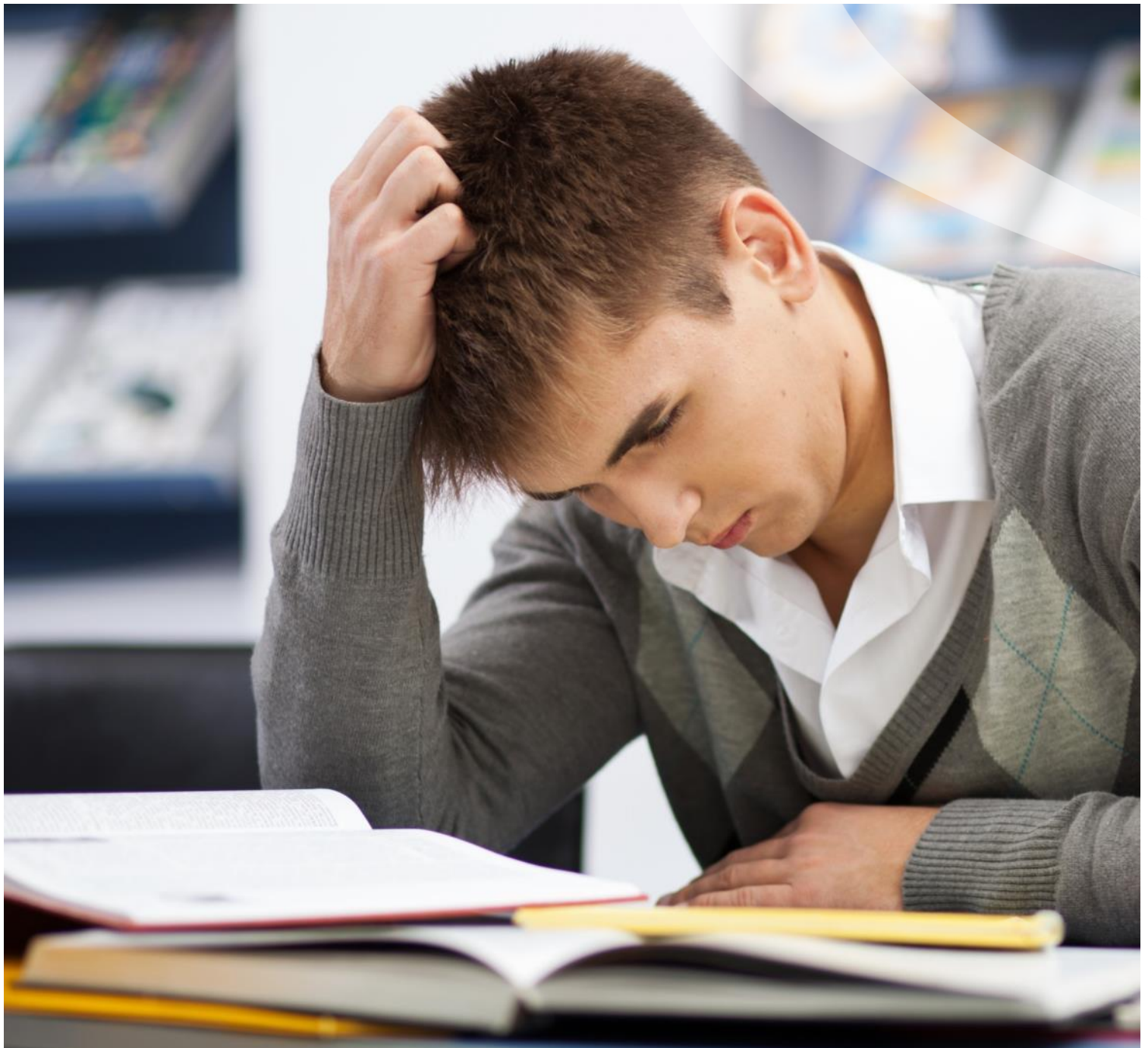

EGU-forløb og arbejdsmarkedsprofiler

Analyse gennemført af Oxford Research for LO

EGU-forløb og arbejdsmarkedsprofiler

Afrapportering

December 2016

Om Oxford Research Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Letland og Polen. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.

Oxford Research A/S
Falkoner Alle 20, 4.
2000 Frederiksberg C
Danmark
(+45) 33 69 13 69
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Indhold

1.	Indledning	1
2.	Hovedkonklusioner og anbefalinger	3
3.	Tilrettelæggelse af EGU-forløb	7
3.1	EGU-forløb er individuelt tilrettelagt	7
3.2	EGU-forløb er målrettede	9
3.3	AMU-kurser benyttes i størst omfang til at sammensætte EGU-forløb	11
3.4	EGU-forløb rummer sjældent 40 ugers skoleundervisning	14
3.5	Udfordring at skaffe EGU-praktikpladser	15
3.6	EGU-elever er i praktik hos socialt bevidste virksomheder	19
3.7	EGU-elever får forskellig støtte undervejs	20
3.8	Opsummering af det typiske EGU-forløb	22
4.	Beskæftigelsesområder og beskæftigelsesmuligheder for EGU-elever	23
4.1	EGU-forløb ofte rettet mod beskæftigelsesområder med plads til kortere uddannede	23
4.2	Bedre beskæftigelsesmuligheder i den private sektor	26
4.3	Opsummering af de typiske beskæftigelsesområder for EGU-elever	27
5.	Kompetence- og arbejdsmarkedsprofiler for EGU-elever	29
5.1	EGU-elever opnår fagfaglige kompetencer svarende til et niveau mellem faglært og ufaglært	29
5.2	EGU styrker elevernes personlige kompetencer	31
5.3	EGU-elever ansættes i fuldtidsstillinger på medhjælper- og specialarbejderniveau	32
5.4	Opsummering af EGU-elevens kompetence- og arbejdsmarkedsprofil	35
	Bilag A - Datagrundlag og metode	36

1. Indledning

Oxford Research har af LO fået til opgave at gennemføre en forløbsanalyse for erhvervsgrunduddannelsen (herefter EGU), der belyser, hvilke **typiske forløb** EGU-elever følger, hvilke **beskæftigelsesområder** forløbene er rettet og hvilke typiske **kompetence- og arbejdsmarkeds profiler** uddannede EGU-elever opnår. Analysen er en opfølgning på en rapport om EGU'en, som Oxford Research afleverede til LO i januar 2016¹.

Det overordnede formål med analysen er at skabe et vidensgrundlag i LO's videre arbejde med at udbrede kendskabet til og de gode erfaringer med EGU'en. Specifikt vil analysen belyse følgende spørgsmål om EGU:

- Hvilke typiske EGU-forløb gennemgår eleverne?
- Hvilke beskæftigelsesområderne er EGU-forløbene rettet mod, og hvordan er beskæftigelsesmulighederne i de enkelte brancher?
- Hvilke kompetence- og arbejdsmarkedsprofiler opnår de færdige EGU-elever?

Analysens primære fokus er på profiler og forløb, der kvalificerer EGU-eleverne til et arbejde på det private arbejdsmarked, men forløb målrettet ansættelse i den offentlige sektor - eksempelvis pædagogområdet, vil også blive berørt i analysen. Det vil løbende blive påpeget, såfremt der er branchemæssige såvel som geografiske forskelle.

Kapitel 1 præsenterer baggrund og formål med analysen. Kapitel 2 præsenterer analysens overordnede resultater samt anbefalinger til, hvordan LO kan arbejde videre med den viden, som analysen tilvejebringer. Kapitel 3 belyser, hvordan EGU-forløbene typisk er tilrettelagt, herunder hvilke kursustyper og typer af praktikforløb, der anvendes. Kapitel 4 omhandler typiske beskæftigelsesområder for EGU-elever samt beskæftigelsesmulighederne på de enkelte områder. Kapitel 5 belyser de kompetenceprofiler, som EGU-eleverne typisk opnår. Både ift. de fagfaglige kompetencer samt de almene og personlige kompetencer.

Fakta om EGU

- EGU er en 2-årig uddannelse med stor vægt på praktik. EGU er for unge under 30 år.
- Uddannelsen er bygget op omkring arbejde. Hovedparten af uddannelsen foregår på en arbejdsplads, og kun en lille del i skole. Skoletiden varer mindst 20 og højst 40 uger. Der er løbende optag.
- Hver EGU-elev får en individuelt tilrettelagt uddannelse. Det er EGU-vejlederen, der sammen med EGU-eleven sørger for, at uddannelsen passer til elevens ønsker, behov og kompetencer.
- Når EGU-eleven har gennemført både skole og praktik tilfredsstillende, gives et uddannelsesbevis. EGU kvalificerer også til, at påbegynde en anden uddannelse, for eksempel som EUD-elev. En færdig EGU giver dog ikke automatisk adgang til en EUD.
- EGU-elever får løn under uddannelsen, hhv. skoleydelse og praktikløn. Hvis arbejdsområdet har en kollektiv overenskomst, får eleven løn efter overenskomsten. I andre tilfælde skal elevlønnen svare til, hvad der normalt gælder for området.

Analysen er lavet på baggrund af følgende datagrundlag:

- Indledende desk research
- Eksplorative interview med 4 EGU-vejledere og 1 konsulent fra KL
- Spørgeskemaundersøgelse udsendt til 174 EGU-vejledere. Alle kommuner har været repræsenterede. Besvarelsesprocenten er på 56 procent
- Opfølgende interview med 12 EGU-vejledere.

For yderligere information om metode og datagrundlag henvises til Bilag A.

¹ Rapport om erhvervsgrunduddannelsen (EGU), Oxford Research for LO, marts 2016.

Endvidere beskriver kapitlet, hvilken type ansættelse EGU-eleverne får når de har færdiggjort EGU'en. Efter hvert kapitel følger en opsummering af kapitlets vigtigste indsigter om EGU'en.

Bilag A uddyber analysens metode og datagrundlag.

2. Hovedkonklusioner og anbefalinger

Nedenfor følger en opsummering af analysens hovedkonklusioner samt anbefalinger til, hvordan LO kan understøtte arbejdet med at styrke EGU'en.

EGU-forløb er individuelt tilrettelagt, målrettet og tilpasset den enkelte elev

- EGU-forløb er individuelt tilrettelagt. Endvidere er forløbene målrettede, og eleverne er brancheafklarede før de påbegynder en EGU.

EGU-forløb rummer typisk under 30 ugers skoleundervisning – ofte præget af mange AMU-kurser

- Det er individuelt, hvor meget skoleundervisning EGU-forløbene rummer. Data peger på, at forløbene typisk har under 30 ugers undervisning, og at det er sjældent eleverne rammer loftet på 40 ugers skoleuddannelse. Det er praktikdelen, der er central for EGU.
- EGU-forløbene indeholder AMU-kurser, og en stor del af forløbene består også af FVU-kurser, så eleverne får mulighed for på sigt at blive optaget på en ordinær erhvervsuddannelse. Nogle forløb rummer også højskoleforløb og kurser fra EUD-grundforløbet. Næsten ingen EGU-elever følger kurser på EUD-hovedforløbet.

Det er en udfordring at skaffe nok EGU-praktikpladser – særligt private

- EGU-vejlederne oplever det som en udfordring at skaffe nok private praktikpladser. Det skyldes primært, at EGU-eleverne prismæssigt er i konkurrence med EUD-lærlinge, men også fordi, der er et begrænset kendskab til EGU blandt virksomhederne. I nogle kommuner efterspørger EGU-vejledere også flere offentlige EGU-praktikpladser.
- Det er ofte socialt bevidste private virksomheder – i mange tilfælde med personlige motiver, der aftager EGU-eleverne. De skal dog også se en økonomisk mening med praktikforløbene, før de tager en EGU-elev i praktik.
- Der er en blanding af gamle såvel som nye praktikpladser blandt de udbudte praktikpladser. Gode erfaringer med EGU-elever giver ofte grobund for, at virksomhederne tager en EGU-elev ind igen.

EGU-elever får i varierende grad støtte undervejs i forløbet

- EGU-elever får stor støtte af EGU-vejlederne undervejs i forløbene. Flere elever har også en virksomhedsmentor, mens et mindre omfang af eleverne får forskellige former støtte fra socialforvaltningen undervejs. Eksempelvis økonomisk eller social støtte.

EGU-forløb er rettet mod en bred variation af beskæftigelsesområder

- EGU-forløb er rettet mod en bred vifte af beskæftigelsesområder svarende til de områder, som der udbydes erhvervsuddannelser inden for.
- Flest EGU-forløb er rettet mod pædagogområdet, lager- og logistik, transportområdet samt butik- og handel.

Flest EGU-forløb er rettet mod beskæftigelsesområder med lavere uddannelseskraft

- EGU-forløb er ofte rettet mod beskæftigelsesområder, hvor vidensniveauet og kompleksiteten i faget ikke er det højeste blandt erhvervsuddannelserne. Der er dog også en del af EGU-forløbene, der er rettet mod de fagligt tungere erhvervsuddannelsesområder. Her peger data på, at nogle af EGU-eleverne lykkedes med efterfølgende at blive optaget på en ordinær erhvervsuddannelse inden for området.
- EGU-forløbenes retning hænger også sammen med elevernes ønsker og den lokale erhvervsstruktur.

Beskæftigelsesmuligheder bedst i den private sektor og på områder med plads til kortere uddannede

- Der er bedre muligheder for varig beskæftigelse i den private end i den offentlige sektor.
- Beskæftigelsesmulighederne for de færdige EGU-elever er størst inden for transport, butik- og handel samt lager- og logistik. Beskæftigelsesmulighederne er bedst på områder med plads til ufaglært arbejdskraft og ansatte med et lavere uddannelsesniveau.
- Der er generelt overensstemmelse mellem de beskæftigelsesområder EGU-forløbene er rettet mod, og de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder for EGU-eleverne. Det gælder dog ikke på pædagogområdet, som mange EGU-forløb er rettet mod, da der her er dårlige beskæftigelsesmuligheder efterfølgende. EGU-uddannelsen på pædagogområdet er typisk et springbræt til en ordinær uddannelse eller til en deltidsstilling som tilkaldsvikar.

EGU-elever opnår fagfaglige kompetencer svarende til et niveau mellem faglært og ufaglært

- EGU-elever opnår typisk fagfaglige kompetencer på et niveau mellem faglært og ufaglært niveau. Ofte får eleverne en snæver fagfaglig specialisering, der ikke dækker ligeså bredt som de faglærtes kompetencer. I andre tilfælde dækker de fagfaglige kompetencer brede, men på et lavere niveau end det de faglærte har.

EGU styrker særligt elevernes personlige kompetencer

- EGU-elever får styrket deres personlige kompetencer under EGU'en. Det gælder særligt kompetencer som arbejdsmarkedsparathed, modenhed, selvtillid, selvstændighed og evne til at tage ansvar for eget liv. Det skyldes både EGU'ens fokus, og at eleverne får succesoplevelser og anerkendelse via EGU-forløbet. Nogle af eleverne bliver også mere uddannelsesparate.
- Nogle EGU-elever får også styrket deres almene kompetencer i dansk og matematik som følge af EGU'en. Det varierer meget fra elev til elev, i hvor høj grad de får styrket de almene kompetencer. Ofte hænger det sammen med elevernes ambitioner om at fortsætte på en ordinær erhvervsuddannelse.

Færdige EGU-elever får typisk ansættelse på fuldtid svarende til specialarbejder- og medhjælperniveau

- EGU-elever ansættes typisk på et niveau, der svarer til medhjælper/specialarbejderniveau. De fleste EGU-elever ansættes på fuldtid, mens enkelte ansættes på deltidsniveau i tilkaldvikariat og lignende. Sidstnævnte gælder særligt for beskæftigelsesområder, der er rettet mod den offentlige sektor såsom pædagog og SOSU.

LO kan understøtte EGU'en via praktikpladsopsøgende arbejde, ved at udbrede kendskabet til EGU og ved at sikre at EGU-elever ikke bliver dyrere end EUD-elever

- Vejlederne ser et stort potentiale i, at LO understøtter deres arbejde med at fremskaffe praktikpladser. Det handler både om, at hjælpe med at sælge idéen om EGU-elever til arbejdsgiverne – private såvel som offentlige, og om at medvirke til at udbrede kendskabet til EGU og dens styrker blandt virksomhederne. Som særlige *selling points* for EGU-elever kan bl.a. nævnes, at virksomheden tager et socialt ansvar, at virksomheden får en elev med en individuel uddannelse, og at virksomheden får en loyal arbejdskraft, der potentielt kan blive faglært.

- Flere af vejlederne understreger, at det er centralt for det praktikpladsopsøgende arbejde, at det ikke bliver dyrere at have EGU-elever i praktik end EUD-elever for virksomhederne. Derfor håber de på, at LO kan medvirke til at sikre, at det ikke bliver dyrere for virksomhederne, at have en EGU-elev end en EUD-elev i praktik.

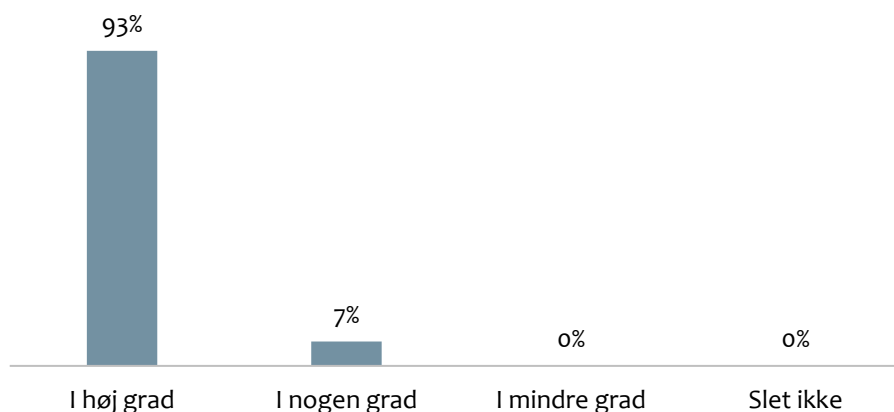
3. Tilrettelæggelse af EGU-forløb

Det følgende kapitel belyser, hvordan EGU-forløb typisk er organiseret. Er forløbene individuelt tilrettelagt, eller er der en vis grad af standardisering af forløbene? Hvilke kursustyper benyttes typisk i forløbene, og hvad er baggrunden for det? Herudover vil kapitlet belyse forholdet mellem skolebaseret undervisning og praktik samt hvordan praktikforløbene typisk er organiseret. I den forbindelse analyseres det også, hvorvidt der er særlige kendetegn for de virksomheder, der tager EGU-elever i praktik. Afslutningsvis berører kapitlet i hvilket omfang eleverne er i kontakt med andre kommunale enheder under EGU-forløbene.

3.1 EGU-FORLØB ER INDIVIDUELT TILRETTELAGT

Som figur 1 nedenfor viser, så svarer næsten alle de EGU-vejledere, der blev adspurgt i surveyen, at EGU-forløbene i høj grad er individuelt tilrettelagt. Nogle få svarer, at de kun i nogen grad er individuelt tilrettelagt.

Figur 1. I hvor høj grad er de enkelte EGU-forløb individuelt tilrettelagt? (n=98)

De gennemførte opfølgende interview med EGU-vejlederne underbygger surveyresultaterne. I de gennemførte interview svarer næsten alle EGU-vejlederne, at deres EGU-forløb er 100% individuelt tilrettelagt.

”Alle forløb er helt individuelt tilrettelagt hos os. Det tager 100% udgangspunkt i den enkelte.”
 (EGU-vejleder)

Der er dog enkelte tilfælde – bl.a. København og Aarhus, hvor der kan være et kort introforløb til EGU'en, som alle elever følger. Data viser dog, at kun er en meget lille del af forløbet, der er standardiseret, da der undervejs eller efter introforløbet bliver lavet en helt individuel uddannelsesplan for den enkelte EGU-elev.

”Vi har holdstarter i Aarhus. De starter på et introforløb i tre uger. Derefter bliver der lavet en fuldstændig individuel uddannelsesplan.” (EGU-vejleder)

Vejlederne i de store kommuner vurderer, at de fælles opstartsforløb skaber en god indgang til EGU'en for eleverne. Det giver mulighed for at give eleverne relevant introviden om bl.a. EGU og arbejdsmarkedets forhold. Herudover giver det vejlederne mulighed for at lære eleverne at kende. Endvidere bliver eleverne en del af et fællesskab med andre unge mennesker i samme uddannelsessituation.

Interviewene med de mindre kommuner viser, at de sagtens kan se idéen med fælles holdstarter. Rent praktisk kan det dog ikke lade sig gøre at lave fælles holdstarter uden, at det fjerner fleksibiliteten, da elevgrundlaget sjældent er stort nok i de små kommuner til løbende at have fælles holdstarter.

Selvom EGU-forløbene er helt individuelt tilrettelagt, så kan der også godt være elever, der ender på de samme kurser. På trods af nogle elever følger de samme kurser, så understreger en vejleder, at selve tilrettelæggelsen af forløbet er helt individuel:

”Alle de EGU-aftaler jeg laver er individuelt tilrettelagt. Men så kan der være nogen der kommer på et fælles holdbaseret EGU-kursus på [skole] (i AMU-regi), og det kan man selvfølgelig sige er lidt standardiseret. Men det er individuelt at de er kommet dertil. (EGU-vejleder)

En anden vejleder underbygger, at forløbene altid er 100% individuelt tilrettelagt, men at det alligevel godt kan betyde, at to elever ender på det samme forløb alligevel:

Hos mig er det helt individuelt tilrettelagt. Også selvom, at de siger mod de samme beskæftigelsesområder. Men der kan selvfølgelig være to elever, der ender med at følge det samme forløb alligevel. (EGU-vejleder)

De gennemførte interview viser derfor, at selve tilrettelæggelsen af EGU-forløbene i udgangspunktet altid er helt individuel, men at der i selve udmøntningen af forløbene kan være nogle elever, der kommer til at følge det samme AMU-kursus eller lignende.

Vejlederne uddyber i forbindelse med den individuelle tilrettelæggelse, at det forhold at forløbene er helt individuelt tilrettelagt, er en af EGU'ens vigtigste styrker. Rent fagligt giver det vejlederne mulighed for at tilrettelægge forløb, der præcist er tilpasset den enkelte elevs faglige og personlige ønsker, styrker og udfordringer. Det er særligt vigtigt, da mange af de elever, der tager en EGU har behov for en håndholdt og personaliseret indsats, da de ofte tidligere har haft problemer med holdbariseret og standardiseret undervisning. Herudover er der også et praktisk element i, at kunne tilrettelægge uddannelserne individuelt. Det giver både vejlederne mulighed for præcist at plukke de kurser, som den enkelte har behov for uagtet tidspunktet det bliver udbudt på, og så er det et plus ift. at kunne få eleverne ud i praktik. Det forklarer en vejleder:

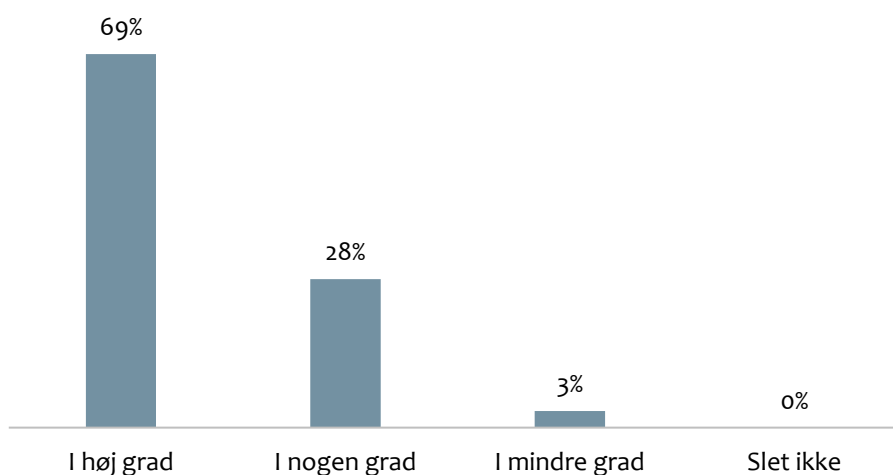
"De [forløbene] er totalt individuelt tilrettelagt. Det giver større fleksibilitet ift. få dem ud i praktikstederne." (EGU-vejleder)

Sammenholdt med surveyresultaterne viser analysen, at EGU-forløb i langt størstedelen af tilfældene er helt individuelt tilrettelagt, og at forløbene altid tager udgangspunkt i den enkelte elev. Ingen af de interviewede vejledere vurderer, at der er et højt omfang af pakketering og standardisering i tilrettelæggelsen af EGU-forløbene om end, der i nogle af de store kommuner kan være indlagt et kort fælles intro-forløb.

3.2 EGU-FORLØB ER MÅLRETTEDE

Surveyen såvel som de gennemførte interview viser, at et andet kendetegn for organiseringen af EGU-forløb er, at de er målrettede fra begyndelsen. Næsten alle respondenterne svarer, at EGU-elever i høj eller nogen grad er afklarede inden de påbegynder en EGU (se figur 2 nedenfor).

Figur 2. I hvor høj grad er EGU-eleverne afklarede på deres erhvervsretning, inden de påbegynder en EGU? (n=98)

Det indebærer, at elever der starter en EGU skal være brancheafklarede før de kan påbegynde uddannelsen. EGU-forløbene er ifølge vejlederne ikke beregnet til at prøve forskellige brancher og arbejdsområder af. Til det findes der andre tilbud såsom produktionsskoleophold og KUU.

”De [forløbene] er målrettede fra starten. Det forlanger jeg, når de er på EGU. I modsætning til en KUU så ved EGU eleverne, hvad de kommer efter. Nogen kan selvfølgelig godt finde ud af, at de rigtig godt kan lide at køre i bil undervejs, og så kommer der mere transport ind osv. Men det er mest variation inden for fagområderne.” (EGU-vejleder)

Som vejlederen påpeger, så kan forløbene finpudses undervejs inden for den branche, som forløbet er rettet mod. Eksempelvis hvis en elev viser sig stærk eller interesseret i et bestemt arbejdsområde. I de tilfælde kan vejlederne vælge at understøtte det forhold ved eksempelvis at lægge endnu flere kurser ind i forløbet, der omhandler eksempelvis betjening af en særlig maskine eller svejsning. I det hele taget sker der en stor løbende tilpasning af forløbene, og det er snarere reglen end undtagelsen at EGU-forløbene bliver ændret undervejs. Det kan også skyldes, at nogle elever i løbet af EGU'en finder ud, at de får behov for FVU-kurser til at bestå afgangsprøven i dansk og matematik, så de kan fortsætte på en erhvervsuddannelse når EGU'en afsluttes.

”Uddannelsesplanen bliver lavet meget om undervejs. De unge og verden ændrer sig. Det er mere reglen end undtagelsen. Vi vil gerne have dem til at tage skole og få et 2-tal. Og det vil de sjældent i starten, men undervejs bliver de klar over, at de skal bruge det, og så vil de gerne til sidst.” (EGU-vejleder)

Citatet viser også, at EGU-forløb er målrettet mod enten beskæftigelse eller videre uddannelse. Selvom forløbene er målrettet mod beskæftigelse eller omvendt i begyndelsen, er der dog plads til, at det bliver ændret undervejs.

At EGU-forløbene er målrettede og brancheafklarede betyder også, at der flere steder stilles et krav om at eleverne har en praktikplads før de indleder forløbet. Ofte har vejlederne i praksis hjulpet dem med at finde praktikpladsen. Kravet er dog sjældent mere håndfast end at eleverne i mange tilfælde får lov til at påbegynde EGU-forløbet, hvorefter vejlederne hjælper eleverne med at finde praktikpladsen undervejs i forløbet.

”Egentlig er idéen, at man skal have et praktiksted når man starter på uddannelsen, men eleverne har rent faktisk ret til at starte uddannelsen og få en praktikplads efterfølgende. Og man kan jo også have en praktikplads og så bliver de svigtet undervejs.” (EGU-vejleder)

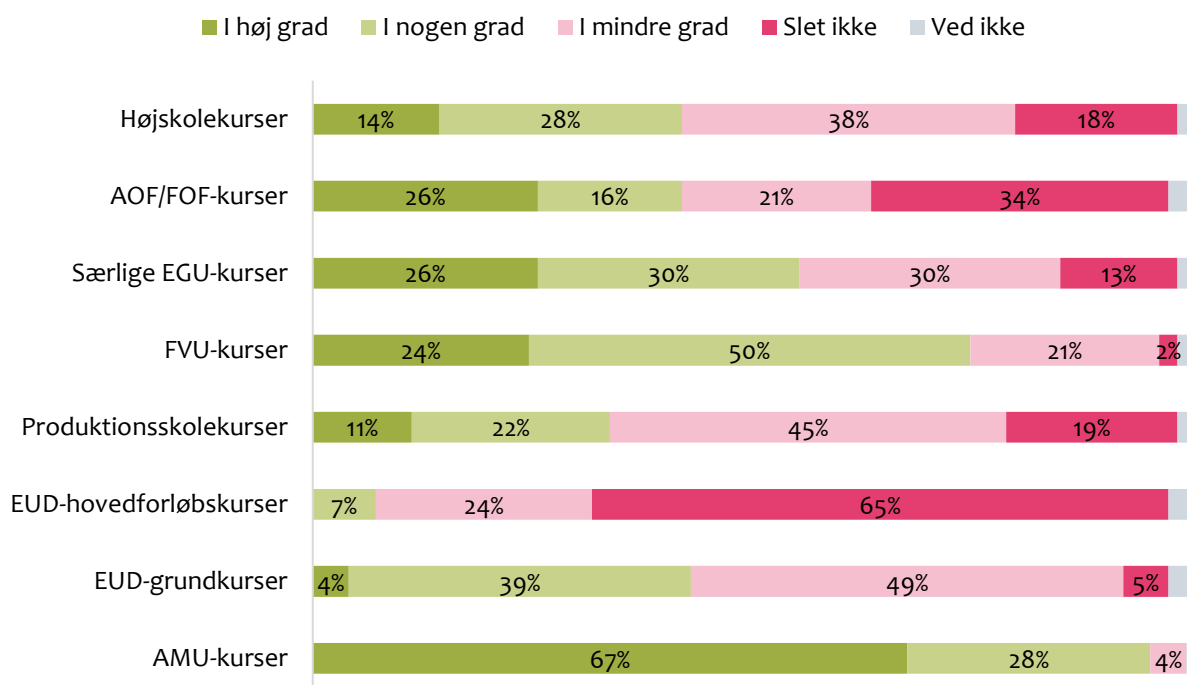
3.3 AMU-KURSER BENYTTES I STØRST OMFANG TIL AT SAMMENSÆTTE EGU-FORLØB

Analysen viser, at der er meget stor variation i de kursustyper, som vejlederne anvender til at sammensætte EGU-forløb. Følgende kurser nævnes af vejlederne, som kurser der i større eller mindre omfang er blevet anvendt i EGU-forløbene:

- AMU-kurser
- EUD-grundkurser
- EUD-hovedforløbskurser
- Produktionsskolekurser
- FVU-kurser
- Særlige EGU-kurser (fx særligt tilrettelagte EGU-kurser eller EGU-opstartsforløb)
- AOF/FOF-kurser
- Højskolekurser.

Den gennemførte survey undersøger, i hvilket omfang kurserne benyttes af vejlederne til at sammensætte EGU-forløb. Resultaterne fremgår af figur 3 nedenfor.

Figur 3. I hvor høj grad benytter I nedenstående kursustyper, når I sammensætter EGU-forløb? (n=98)

Både de kvantitative og kvalitative data viser, at der er meget stor forskel i, hvilket omfang de enkelte kursustyper benyttes. Som det fremgår af figur 3, så benytter EGU-vejlederne i størst omfang AMU til at sammensætte skoledelen af EGU-forløbene. Det underbygger de kvalitative interview, hvor vejlederne samstemmende svarer, at de primært benytter AMU-kurser i EGU-forløbene.

”Jeg bruger AMU som klar 1’er. Det er målrettet EGU-forløbet. AMU kurserne og beviserne er i vores område meget anerkendt af virksomhederne. Og så er der mange gode korte forløb, og det er vigtigt for vores elever. Det skal være til at overskue. Så jeg bruger det både af personlige årsager, fordi eleverne kan få det til at fungere, og fordi virksomhederne efterspørger det.”
(EGU-vejleder)

AMU-kurser

AMU-kurser er ifølge vejlederne særligt velegnet til EGU-forløb af flere faglige såvel som praktiske årsager. Fagligt er kurserne meget målrettede, og de giver ofte kursisterne et bevis, som kan have stor betydning for deres fremtidige beskæftigelsesmuligheder - eksempelvis stort kørekort eller truckcertifikat. Herudover er kurserne ofte meget praksisorienterede i pædagogisk tilgang såvel som ift. de andre kursister, der ofte kommer fra arbejdsmarkedet.

”AMU-kurserne er utrolig lette at arbejde med. Og så er det godt for de unge at komme ud blandt nogen, der allerede er på en arbejdsplads.” (EGU-vejleder)

Udover den pædagogiske tilrettelæggelse så peger vejlederne på, at det er fordel at AMU-kurserne sædvanligvis er korte tidsmæssigt. EGU-eleverne har sjældent den store lyst til længevarende skoleforløb, da de ofte er skoletrætte, og har haft det svært ved traditionel klassebaseret bogligt funderet undervisning. Derfor harmonerer AMU-kursernes korte og praktiske forløb godt med den typiske EGU-elevs forudsætninger og ønsker til skoleforløbet.

Rent praktisk er AMU-kurserne også velegnede, da de udbudsmæssigt giver fleksibilitet ift. at strukturere EGU-elevens forløb. Herudover er det også en kvalitet, at EGU’ens skoledel via AMU-kurserne kan tilpasses praktikstedernes ønsker om, hvornår skoledelen skal ligge. Eksempelvis hvis virksomhedens aktiviteter er præget af sæsonudsving.

Surveyen viser også, at nogle af EGU-vejlederne benytter særlige EGU-kurser. De opfølgende interview peger dog på, at der i praksis ofte er tale om særligt tilrettelagte kurser i AMU-regi for EGU-elever. Det beskriver en vejleder fra København:

"Vi har en volumenfordel i København. Og dvs. at vi kan få etableret skoleforløb på de fleste skoler, hvor vi får lavet særlige EGU-forløb. Rent praktisk er det ofte AMU-kurser, men de adskiller sig ved, at de er særligt tilrettelagt for EGU-elever, hvor pædagogikken er anderledes med endnu mere fokus på sammenhængen mellem teori og praksis." (EGU-vejleder)

FVU-, AOF/FOF- og højskolekurser

Som figur 3 viser, så benytter vejlederne også ofte FVU-kurser (forberedende voksenundervisning) til at sammensætte EGU-forløbene. At FVU-kurserne integreres i mange EGU-forløb hænger tæt sammen med et ønske fra vejlederne om, at EGU også skal give eleverne en adgangsbillet til videre uddannelse, såfremt de undervejs i forløbet eller senere ønsker at påbegynde en ordinær erhvervsuddannelse. Mange af eleverne har ikke det fornødne afgangsbrev eller karakterer fra folkeskolen til at kunne blive optaget på en erhvervsuddannelse. Derfor fylder vejlederne ofte dansk og matematik ind i EGU-forløbene, så eleverne får mulighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve.

"Vi bruger også meget AOF, da de har lavet et specielt forløb for os, hvor de laver individuelle FVU-kurser, så eleverne på sigt kan klare optagelseskravene til erhvervsskolerne." (EGU-vejleder)

Vejlederne benytter både AOF, FOF og VUC til FVU. AOF/FOF nævnes af nogle vejledere også som relevant, hvis elever skal tilbydes ordblindeundervisning og lignende.

Der er også en del kommuner, der benytter højskoleophold som led i EGU-forløbet. I modsætning til eksempelvis AMU-kurserne, der er en del af alle EGU-forløb, så er det meget forskelligt om eleverne tager på højskole, som en del af EGU'en. Det understreger den gennemførte survey, der viser at højskoleophold oftest benyttes i nogen eller mindre grad blandt vejlederne. Flere af vejlederne påpeger, at de har gode erfaringer med at sende eleverne på højskole som et led i at styrke deres personlige og sociale kompetencer

"(...) Og så bruger vi meget højskoleforhold. Brande Højskole er gode til at tage imod vores elever. Mange af vores elever har lav selvtillid, og det er de virkelig gode til at arbejde med. De får både personlige og sociale kompetencer. Mere selvværd og mindre ensomhed." (EGU-vejleder)

På tværs af kommuner er der stor forskel i finansieringen i af elevernes højskoleophold, og analysen tyder på, at det influerer i hvilket omfang vejlederne sender eleverne på højskoleophold. Nogle steder skal eleven finansiere opholdet selv, mens de andre steder selv skal betale for kost og logi, hvilket ifølge en vejleder svarer til omkring 30%.

Hvis flere elever skal sendes på højskoleophold vil det sandsynligvis kræve, at der arbejdes for, at det bliver billigere at komme på højskole i de kommuner, hvor EGU-eleverne selv betaler opholdet.

EUD-kurser

Vejlederne anvender sjældent EUD-hovedforløbskurser. De fleste interviewpersoner har meget svært ved at erindre, at de nogensinde har sendt en EGU-elev på et hovedforløbskursus. Det skyldes primært, at vidensniveauet er for højt på hovedforløbskurser, og at eleverne ikke har de faglige forudsætninger for at deltage i den type kurser. Herudover bliver kurserne ofte for specialiserede:

”De elever jeg har her ville slet ikke kunne følge med på et hovedforløbskursus. Niveauet er for højt. Og så er kurserne mere fagspecifikke, men det er ikke umiddelbart relevant. Det er for specialiseret.” (EGU-vejleder)

Både de kvantitative og de kvalitative data peger på, at vejlederne til en vis grad anvender grundforløbskurser til at sammensætte EGU-forløb. På den ene side fortæller vejlederne, at grundforløbene er relevante rent fagligt og til dels niveaumæssigt. På den anden side kan grundforløbskurserne i modsætning til AMU-kurserne godt være præget af mere klassisk skoleundervisning, hvilket kan være en udfordring for EGU-eleverne. Herudover kan det også rent planlægningsmæssigt være sværere, at få indpasset grundforløbskurser på EGU-forløbene. Data viser også, at flere af vejlederne har positive erfaringer med at indarbejde grundforløbskurserne til sidst i EGU-forløbet, så EGU-forløbet fungerer, som en glidende overgang til ordinær erhvervsuddannelse for de elever, der tilstræber det.

”Man har to typer EGU-elever. En type, hvor man ved, at de skal gøres klar til arbejdsmarkedet. Lagermedhjælper eller lign. De har ikke evnerne til at komme i en ordinær uddannelse. Og så er der den anden type, hvor forløbet er en modningsproces, og de kommer på en erhvervsskole til slut i forløbet.” (EGU-vejleder)

Afslutningsvis viser surveyen, at vejlederne også i et vist omfang benytter produktionsskolekurser. Det understøtter de gennemførte interview, hvor vejlederne fortæller, at produktionsskolekurserne kan være relevante eleverne alt efter elevens uddannelsesbehov og det konkrete udbud.

3.4 EGU-FORLØB RUMMER SJÆLDENT 40 UGERS SKOLEUNDERVISNING

Ud af det den samlede EGU-forløb på 104 uger, så skal mellem 20 og 40 uger være udlagt som skoleforløb. Vejlederne fortæller, at eleverne i gennemsnit har 25-30 ugers undervisning. Det er dog meget individuelt, om eleverne lige akkurat får gennemført 20 ugers undervisning eller om de ram-

mer loftet på 40 uger. Det afhænger meget af den enkelte elevs faglige forudsætninger og lyst til at gå i skole. Alligevel understreger de fleste vejledere, at eleverne sædvanligvis er tættere på at gennemgå 20 ugers undervisning end 40, da det er praktikdelen og ikke skoledelen, som er afgørende for at eleverne får et vellykket EGU-forløb.

”Det fleste er nok tættere på 20 end 40 ugers skole. Der er ofte meget modstand fra de unge mod skoleforløbene. Det er praktikken, som er det bærende element.” (EGU-vejleder)

Generelt er vejlederne enige om, at praktikdelen er centralt for EGU, da EGU-elever ofte er kendetegnet ved at være skoletrætte samtidig med, at de har et stort ønske om at komme ud og arbejde med et fag i praksis. En vejleder, der understreger, at praktikdelen er central for EGU, pointerer dog, at hun foretrækker, hvis eleverne får så meget uddannelsesmæssig ballast som mulig inden de 40 ugers undervisning. Vejlederen understreger på den anden side, at det er vigtigt ikke at stille for store krav til skoledelen på EGU.

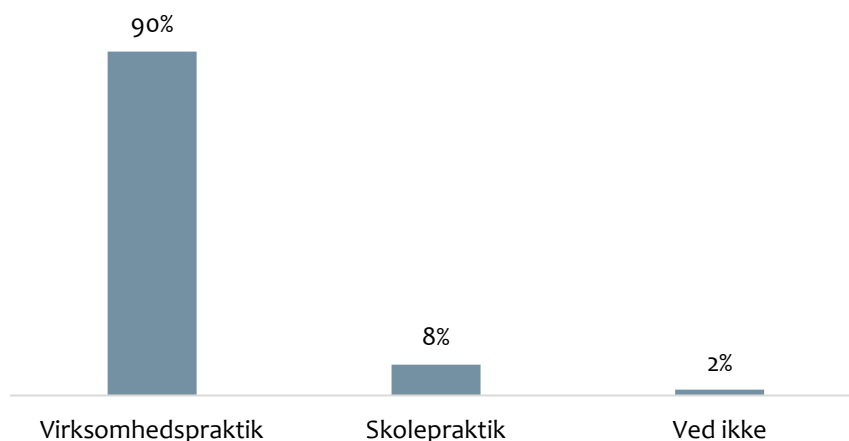
”Det er også meget individuelt, hvad der virker. Jeg synes, at 20 uger er meget lidt, men man skal ikke presse citronen mere end den unge klare. Det er det vigtigste. Også selvom det er godt, at de får mere med sig.” (EGU-vejleder)

Ovenstående synspunkt ses også hos andre af de interviewede vejledere, der også påpeger vigtigheden af at bibeholde fokus på praktikdelen, så EGU'en ikke bliver en for tung skolebaseret uddannelse.

3.5 UDFORDRING AT SKAFFE EGU-PRAKTIKPLADSER

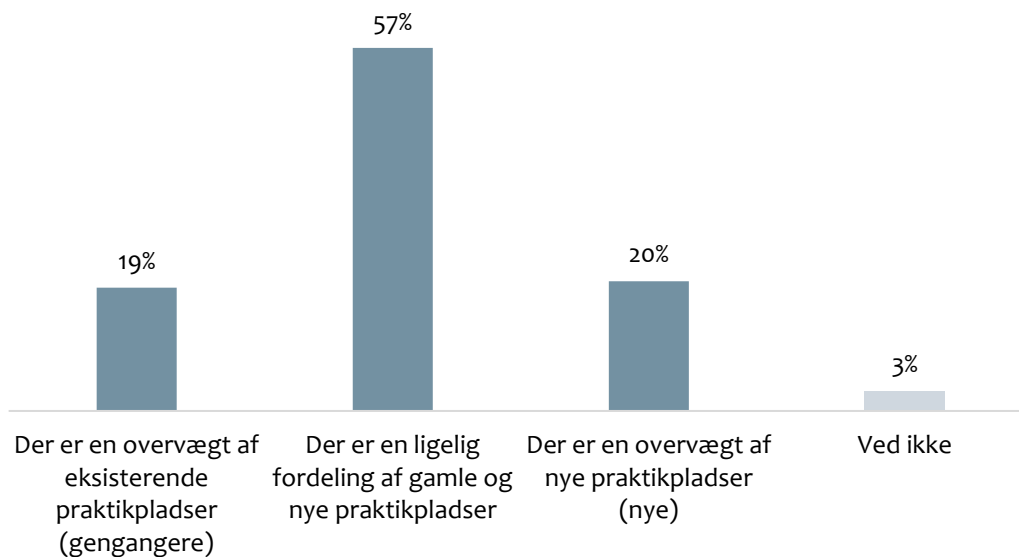
Den gennemførte survey viser, at næsten alle elever, der følger en EGU er i virksomhedspraktik, hvilket også er et krav for at kunne tage en EGU de fleste steder. Som figur 4 viser, så anvendes der dog også et meget lille omfang af skolepraktik. Ifølge de interviewede vejledere er det dog kun relevant i særtilfælde. Eksempelvis hvis en elev er raget uklar med sin praktikplads, og skolen for at give eleven mulighed for at færdiggøre sin EGU-uddannelse tilbyder eleven at færdiggøre EGU'en via skolepraktik.

Figur 4. Andelen af EGU-elever der er i virksomheds- og skolepraktik (Gennemsnit af svarprocenter). (n=98)

I surveyen er det også blevet undersøgt, hvorvidt EGU-praktikpladserne typisk er gengangere og hvor mange af praktikpladserne, der er nye. Majoriteten af vejlederne svarer, at de anvender et lige-ligt miks mellem gamle og nye praktikpladser.

Figur 5. Andelen af nye og gamle praktikpladser, der anvendes i EGU-forløb. (n=98)

De gennemførte interview peger på den samme fordeling med en blanding af både nye og gamle praktikpladser. Nogle af vejlederne bemærker, at de virksomheder, der har haft positive erfaringer med EGU-eleverne er mere tilbøjelige til at tage en ny EGU-elev i praktik igen på et senere tidspunkt og vice versa. En vejleder uddyber, at såfremt en EGU-elev har gjort det så godt, at vedkom-

mende er blevet tilbudt ansættelse efterfølgende, så betyder det ikke, at vedkommende har optaget pladsen på virksomheden, så virksomheden ikke ønsker at tage nye EGU-elever ind.

”Vi oplever ikke, at EGU-elever der er blevet ansat tager pladsen fra andre EGU-elever. Måske snarere tværtimod. Gode oplevelser virker som en løftestang for nye EGU-elever.” (EGU-vejleder)

De kvalitative data peger også på, at de udbudte praktikpladser som regel er en blanding af private og offentlige praktikpladser. Den præcise fordeling afhænger af den lokale erhvervsstruktur, og af hvor mange praktikpladser kommunen har øremærket til EGU-forløb.

Vejlederne pointerer, at selvom der findes gengangere blandt praktikvirksomhederne, så er det generelt en stor udfordring at skaffe praktikpladser til EGU-eleverne. Særligt blandt private virksomheder, der i modsætning til de fleste offentlige organisationer skal betale for, at have en EGU-elev i praktik.

”Vi ser, at det er meget nemmere at få de offentlige virksomheder til at indgå praktikaftaler. Det påvirker ikke deres økonomi.” (EGU-vejleder)

Endvidere er det yderligere vanskeligt at skaffe private praktikpladser til EGU-eleverne, da de lønmæssigt er i konkurrence med elever fra ordinære erhvervsskoleforløb. Eleverne skal på de fleste områder have den samme løn som en ordinær EUD-elev, samtidig med at eleverne har et lavere kompetenceniveau end de ordinære EUD-elever. Det gør det svært at overbevise virksomhederne om, at de skal tage en EGU-elev i praktik.

”De [virksomhederne] skal se en mening med det, for det er jo ikke billig arbejdskraft. De skal jo have det samme som en lærlingeløn. Så der skal noget motivation til fra virksomhedens side, for at de skal tage en ind til samme løn, der kan mindre.”

Flere af vejlederne nævner EGU-elevernes høje praktikløn, som en afgørende barriere for at kunne skaffe private praktikpladser til EGU-eleverne. Særligt inden inde for bygge- og anlægsbranchen, hvor eleverne skal have en højere løn end ordinære lærlinge. I den forbindelse er der flere af vejlederne der udtrykker et ønske om, at LO i fremtiden vil arbejde for, at det ikke bliver dyrere at have en EGU-elev end en ordinær EUD-elev.

Endvidere er EGU-eleverne i nogle brancher – bl.a. transport, lager og logistik – i konkurrence med jobsøgende, der bliver anvist fra jobcentret til virksomhedspraktik. Det er gratis for virksomhederne, at have de jobsøgende i virksomhedspraktik. Derfor kan det være vanskeligt for vejlederne at over-

bevise virksomhederne om, at de skal betale for at have en EGU-elev i praktik frem for at vælge en gratis person fra jobcentret.

På trods af at det er sværere at skaffe private praktikpladser, så lægger vejlederne stor vægt på det, da de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder er større hos de private virksomheder. Hvis de private virksomheder er tilfredse med EGU-eleven, og kan se en mening med det, så er chancen for at EGU-eleven bliver tilbudt ansættelse efterfølgende langt større end ved offentlige praktikpladser.

”Det er ærgerligt, at de private virksomheder er mindre i spil. (...) Det er ærgerligt, fordi det er der, der er de bedste beskæftigelsesmuligheder efter EGU.” (EGU-vejleder)

Generelt peger de kvalitative data på, at det er vigtigt at kigge på de økonomiske rammer for EGU-praktikforløb, da praktiklønnen har stor indflydelse på, hvor svært det er at skaffe praktikpladser til EGU-eleverne. I den forbindelse peger flere af vejlederne på, at de tror, at den nye bonusordning hvor virksomheder kan få op til 40.000 kr. for at have en EGU-elev i praktik², kan få positiv indvirkning på deres opsøgende praktikpladsarbejde, da det styrker virksomhedernes økonomiske incitament til at tage EGU-elever ind.

”Nu kan vi fra 1.9.2016 tilbyde arbejdsgiverne, at de kan søge om 40.000 i refusion efter de to års EGU-uddannelse. Jeg tror, at det tæller. Det kommer til at være ligesom en arbejdsdreng-løn. Og hvis du så kan bygge en arbejdsdreng op, så kan der være penge i det. Og det er der ikke noget galt i. Det gør dem til en skattet medarbejder” (EGU-vejleder)

Da ordningen er helt ny er det dog for tidligt, at evaluere præcis hvilken effekt ordningen har haft for vejledernes praktikpladsopsøgende arbejde.

En sidste og afgørende udfordring i det praktikpladsopsøgende arbejde er, at kendskabet til EGU er lavt blandt mange virksomheder. Flere af de interviewede vejledere ser perspektiver i, at LO via deres arbejde øger kendskabet til EGU'en. En af vejlederne fortæller følgende:

”Vi er begrænset af, at mange virksomheder ikke kender EGU. En EGU står ikke i vejen for en lærling. LO må godt arbejde for, at få endnu flere virksomheder med. De må godt brede budskabet om EGU'en ud.” (EGU-vejleder)

²<http://bm.dk/da/Aktuelt/Nyheder/Arkiv/2016/04/Tillaeg%20til%20trepartsaftale%20Bonus%20til%20virksomheder%20for%20at%20tage%20udsatte%20unge%20i%20praktik.aspx>

Vejlederen giver også et bud på, hvordan LO kan sælge idéen med at have en EGU-elev til virksomhederne:

”De [LO] kan blive bedre til at sælge idéen til arbejdsgivere, så de tager EGU-elever. Fordelen ved en EGU-elev er: Et. At man tager et ansvar. To. Man får også en elev med en individuel uddannelse. Og tre, så får man en loyal arbejdskraft og potentiel lærling man kender godt.”
(EGU-vejleder)

Selvom EGU-vejlederne lægger vægt på, at der i fremtiden skal oprettes flere private EGU-praktikpladser, så er der også nogle kommuner, hvor vejlederne efterspørger, at kommunen udbyder flere lokale praktikpladser. Selvom beskæftigelsesmulighederne er dårligere på de offentlige praktikområder, så påpeger en vejleder, at det kan understøtte videreuddannelsesmulighederne for flere unge uden uddannelse, hvis der oprettes flere offentlige EGU-praktikpladser.

”Kommunerne skal være mere på i forhold til at give kommunale praktikpladser. Det giver mening, at kommunen byder ind. Hvis man tænker pædagog ind, så skal de have kompetencer til at gå i ordinær uddannelse. Det er meget bedre i stedet for, at de skal på kontanthjælp.”
(EGU-vejleder)

Data tyder dog på, at der er stor forskel på i hvor høj grad kommunerne udbyder tilstrækkeligt med EGU-praktikpladser.

3.6 EGU-ELEVER ER I PRAKTIK HOS SOCIALT BEVIDSTE VIRKSOMHEDER

Der er stor forskel på, hvilken type af virksomheder der tager EGU-elever i praktik. De gennemførte interview viser, at den vigtigste fællesnævner for virksomhederne er, at de er socialt bevidste. Ofte fordi der er nogle enkeltpersoner, der ønsker at tage et socialt ansvar ved at løfte et ungt menneske, der ikke er klar til at tage den slagne vej gennem det ordinære uddannelsessystem. I mange tilfælde kan det skyldes, at personen selv har haft det svært i uddannelsessystemet, og derfor ønsker at tage ansvar ved at give et ungt menneske en chance.

”Der findes nogle fantastiske mennesker på arbejdspladserne, som måske selv har haft svært ved det som unge, og så har de et hjerte, der gør at de selv vil hjælpe mennesker videre. Det er meget socialt bevidste mennesker og ikke virksomheder.”

Størstedelen af vejlederne er enige i ovenstående karakteristik, og flere understreger, at det er sjældent, at virksomhederne aftager EGU-elever, fordi de har en stor forkromet CSR-politik. Det skyldes ofte personligt engagement.

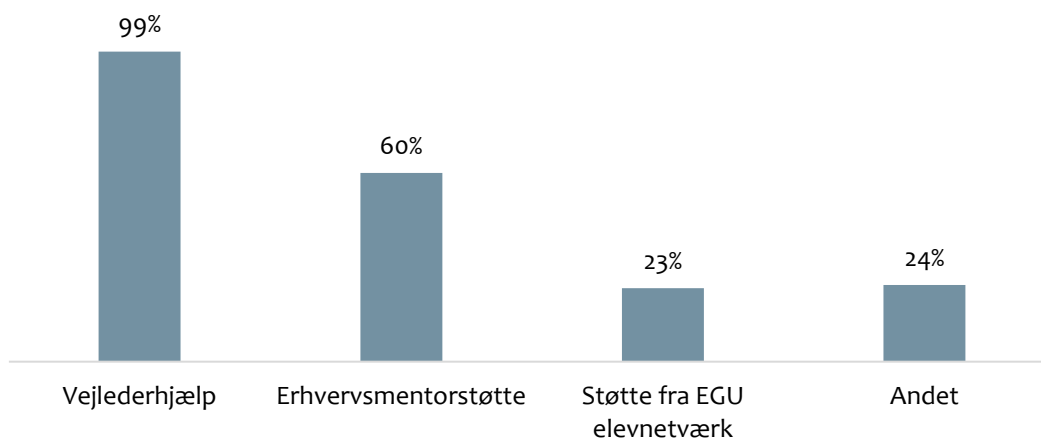
En mindre overvægt af vejlederne vurderer, at det primært er de små virksomheder, der aftager EGU-elever, men de kvalitative data viser samtidig, at det er meget forskelligt og meget afhængigt af den lokale erhvervsstruktur. Også hvilke brancher eleverne er i praktik i. Findes der eksempelvis en stor lokal fremstillingsvirksomhed i lokalområdet, som kan se idéen med EGU-elever, eller er der primært mindre håndværksvirksomheder i lokalsamfundet.

På trods af at vejlederne vurderer, at det ofte er socialt bevidste virksomheder, der aftager EGU-elever, så understreger de, at de private virksomheder også skal kunne se professionelle perspektiver med at tage eleverne i praktik, før de tilbyder EGU-eleverne en praktikplads.

3.7 EGU-ELEVER FÅR FORSKELLIG STØTTE UNDERVEJS

Surveyen og de gennemførte interview viser, at EGU-eleverne får flere forskellige former for støtte. Præcis hvilken støtte eleverne får undervejs er meget individuelt. Som figur 6 nedenfor viser, så får alle eleverne løbende støtte af deres EGU-vejledere.

Figur 6. Hvilke typer støtte får elever undervejs i EGU-forløbet? (n=98)

De gennemførte interview viser også, at den vejlederstøtte, som EGU-eleverne får, er meget forskellig, og at den kan være meget håndholdt. Nogle elever har nærmest kun brug for støtte ift. formelle spørgsmål, mens andre EGU-elever i perioder har behov for at blive hjulpet ud af sengen af EGU-vejlederne.

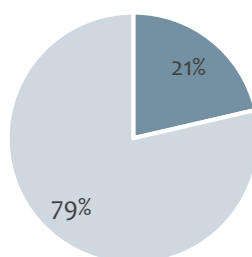
”Jeg vejleder dem også meget. Jeg er ude og vække folk om morgenen, hvis det går af helvedes til. Vi laver en meget håndholdt vejlederindsats. Nogen har jeg næsten ikke kontakt med. Man kan spotte det selv, men arbejdsgiveren hjælper os også. Vi bruger alt hvad vi kan for at holde dem i det her forløb.” (EGU-vejleder)

Endvidere viser både surveyen og de kvalitative data, at der for en del af EGU-eleverne er afsat midler til erhvervsmentorstøtte³ undervejs i forløbet. Ifølge vejlederne er det særligt de EGU-elever, der kommer fra jobcentret, der har fået bevilliget midler til at få tilknyttet en erhvervsmentor. Data tyder på, at muligheden for at virksomhederne kan få midler til mentorstøtte spiller en rolle for virksomhederne, da midlerne kan hjælpe dem med bedre at integrere eleven på arbejdspladsen, og da det samtidig kompenserer virksomhederne for noget af arbejdet ved at have EGU-elev.

Figur X nedenfor viser, i hvilket omfang vejlederne vurderer, at EGU-eleverne er i kontakt med andre kommunale enheder undervejs i forløbet. I gennemsnit svarer vejlederne, at hver femte EGU-elev er i kontakt med en eller flere kommunale enheder undervejs. Tallet dækker over en stor variation blandt vejledernes svar, hvilket de kvalitative interview også viser. Nogle af vejlederne fortæller, at meget få af deres elever er i kontakt med kommunen, mens andre oplever, at det er lidt flere. Hvorvidt den enkelte EGU-elev er i kontakt med andre kommunale enheder er individuelt, og meget afhængigt af den enkelte elevs sociale forhold og baggrund.

Figur 7. Hvor stor en andel af jeres EGU-elever er i kontakt med andre kommunale enheder undervejs i EGU-forløbet? (n=59)

- Andel af EGU-elever med kontakt til andre kommunale enheder
- Andel af EGU-elever uden kontakt til andre kommunale enheder

³Jf. lov om aktiv beskæftigelsesindsats, kap 9 b, så er det muligt for en virksomhed (eller en uddannelsesinstitution) at få støtte til at udøve mentoraktiviteter, der ligger udover, hvad virksomheden sædvanligvis forventes at varetage. Herudover er det et krav at mentorfunktionen skal være afgørende for aktiviteten, tilbuddet eller ansættelsen. Støtten til virksomheden består af dækning af lønomkostninger til medarbejderen, der varetager funktionen. Timetallet for mentorfunktionen fastsættes ved vurdering af behov og forudsætninger hos personen, der har brug for en mentor. (<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=184891#idbad0bd9b-46c0-442f-bbe5-1df4f0e57602>)

De kvalitative data viser, at eleverne primært er i kontakt med socialforvaltningen undervejs i deres EGU-forløb. Det kan skyldes økonomiske årsager, hvor eleverne får forskellige former for ydelseshjælp til eksempelvis husleje eller tandlæge. Det kan også være som konsekvens af personlige årsager og udfordringer, eller fordi deres forhistorie gør, at de har tilknyttet en socialrådgiver.

”Jeg ved ikke lige hvor mange det er. Et eller andet sted skal det nok være en tredjedel. Flere af vores unge er jo sårbare. Der kan være perioder, hvor de er syge, skal have barsel eller hvor de skal have støtte af en eller anden art. Eksempelvis psykologhjælp.” (EGU-vejleder)

Som ovenstående citat viser, så kan der være meget individuelle årsager til, at de unge er i kontakt med kommunale enheder undervejs. Typisk er det dog til socialforvaltningen eller lignende alt efter den kommunale organisering.

3.8 OPSUMMERING AF DET TYPISKE EGU-FORLØB

- EGU-forløb er helt individuelt tilrettelagt. Der er dog enkelte af de større kommuner, der arbejder med fælles opstartsforløb og særligt tilpassede EGU-kurser.
- EGU-forløb er målrettede, og eleverne er brancheafklarede før de påbegynder en EGU.
- Størstedelen af EGU-forløbene indeholder AMU-kurser, og en stor del indeholder FVU-kurser, så eleverne får mulighed for på sigt at blive optaget på en ordinær erhvervsuddannelse. Nogle forløb rummer også højskoleforløb og kurser fra EUD-grundforløbet. Næsten ingen EGU-elever følger kurser på EUD-hovedforløbet.
- Det er individuelt, hvor meget skoleundervisning EGU-forløbene rummer. Data peger dog på, at forløbene typisk rummer mellem 25 og 30 uger, og at det er sjældent eleverne rammer loftet på 40 ugers skoleuddannelse.
- Der er en blanding af gamle såvel som nye praktikpladser blandt de udbudte praktikpladser. Gode erfaringer med EGU-elever giver ofte grobund for, at virksomhederne tager en EGU-elev ind igen.
- EGU-vejlederne oplever det som en udfordring at skaffe nok private praktikpladser. Det skyldes primært, at EGU-eleverne prismæssigt er i konkurrence med EUD-læringerne, men også fordi der er et begrænset kendskab til EGU blandt virksomhederne.
- Det er ofte socialt bevidste virksomheder – i mange tilfælde med personlige motiver, der aftager EGU-eleverne. De skal dog også se en økonomisk mening med praktikforløbene, før de tager en EGU-elev i praktik.
- EGU-elever får stor støtte af EGU-vejlederne undervejs i forløbene. Flere elever har også en virksomhedsmentor, mens et mindre omfang af eleverne får forskellig former støtte fra socialforvaltningen undervejs. Eksempelvis økonomisk eller social støtte.

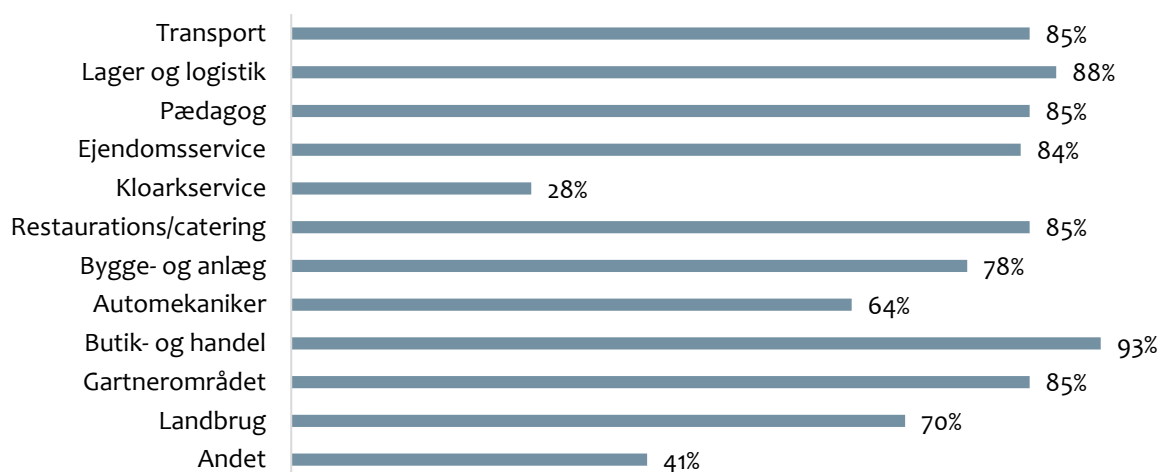
4. Beskæftigelsesområder og beskæftigelsesmuligheder for EGU-elever

Det følgende kapitel beskriver, hvilke områder EGU-forløbene er rettet mod, samt beskæftigelsesmulighederne i de enkelte brancher. Endvidere belyser kapitlet, hvad der kendetegner de områder som mange af EGU-forløbene er rettet mod samt årsagerne til, at der er gode og dårlige beskæftigelsesmuligheder for EGU-elever i de forskellige brancher.

4.1 EGU-FORLØB OFTE RETTET MOD BESKÆFTIGELSE SOMRÅDER MED PLADS TIL KORTERE UDDANNEDE

De kvantitative og kvalitative data viser, at EGU'en retter sig mod en bred vifte af beskæftigelsesområder. Figur 8 viser en oversigt over de beskæftigelsesområder, som vejlederne angiver, at de har haft EGU-forløb inden for.

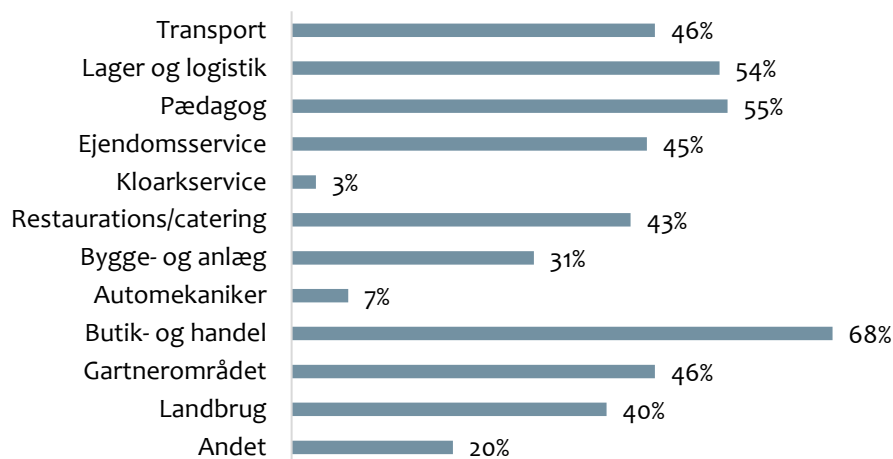
Figur 8. Andelen af vejledere, der angiver, at de har udbudt EGU-forløb inden for forskellige beskæftigelsesområder (n=98)

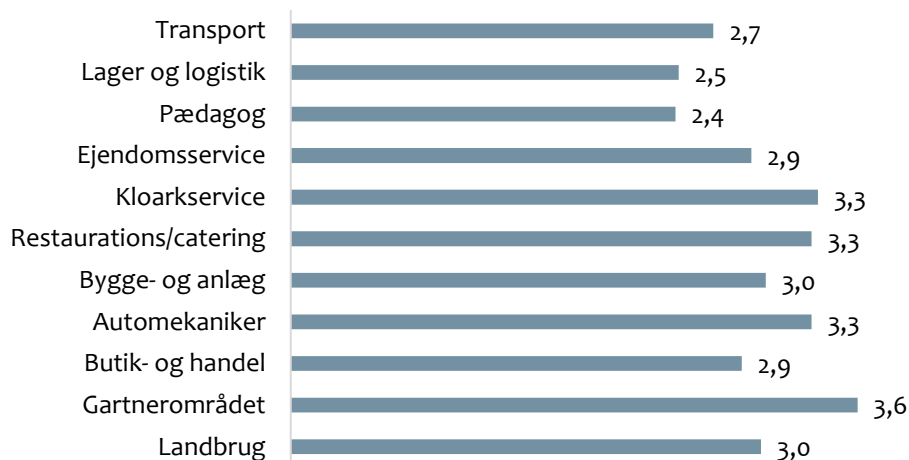
Herudover viser ”andet-kategorien”, og de opfølgende interview, at vejlederne også har rettet EGU-forløb mod en lang række andre beskæftigelsesområder, herunder særligt SOSU-, IT-, smede- og metalområdet, men også områder såsom bager, maler og frisør. De områder der udbydes EGU inden for svarer groft set til de udbudte erhvervsuddannelsesområder.

Surveyen og de gennemførte interview viser også, at der på trods af individuelle forhold og den lokale erhvervsstruktur alligevel er nogle områder, som mange EGU-forløb er rettet mod. Figur 9 og 10 nedenfor viser de beskæftigelsesområder som flest EGU-forløb ifølge vejlederne er rettet mod.

Figur 9. Oversigt over andelen af vejledere, der angiver at det pågældende beskæftigelsesområde er blandt de fem områder, som flest af deres EGU-forløb er rettet mod. (n=98)

Figur 10. Figuren angiver, hvordan vejlederne i gennemsnit har rangeret beskæftigelsesområde på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er førsteprioritet (n=98)

Vejlederne angiver i surveyen, at mange af EGU-forløbene er rettet mod butik- og handel, pædagogområdet, lager- og logistik, transportområdet, gartnerområdet, ejendomsservice, restauration og catering samt landbrugsområdet.

Figur 10 viser, hvordan vejlederne i gennemsnit har rangeret beskæftigelsesområderne på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er førsteprioritet. Figuren underbygger, at det særligt er fornævnte brancher, som flest beskæftigelsesforløb er rettet mod, men præciserer at særligt pædagogområdet, lager- og logistik, transport samt butik- og handel er de beskæftigelsesområder, som flest EGU-forløb er rettet mod.

I de opfølgende interview erklærer vejlederne sig enige i, at det særligt er de nævnte brancher, som flest forløb er rettet mod, men de understreger – sådan som det også fremgår af figur 9 og 10, at der er en stor spredning i de forløb, som EGU-forløbene er rettet mod. De fortæller i den forbindelse, at de unges interesser er vigtige for, hvilket beskæftigelsesområde EGU-forløbene rettes mod. Herudover har den lokale erhvervsstruktur betydning, da det er dér, hvor praktikpladserne er.

”Det [forløbene] er meget lokalt forankret, og det handler om de muligheder, der er lokalt. Havde det været Esbjerg kan det være, at vi havde haft flere fiskere. Det er ikke alle mine EGU-elever, der er lige mobile.” (EGU-vejleder)

Det kendetegner en del af de beskæftigelsesområder, som flest forløb er rettet mod, at der er gode muligheder for, at ufaglært arbejdskraft kan komme i beskæftigelse efterfølgende. Herudover er beskæftigelsesområderne kendetegnet ved at vidensniveauet og kompleksiteten i faget ikke er det højeste blandt erhvervsuddannelserne. Adspurgt om årsagen til, at det særligt er ovenstående brancher EGU-eleverne er i praktik i, svarer en vejleder:

”Det skyldes, at det er dér praktikpladserne er, og at det er dér det overkommeligt for de unge at opholde sig. Det er der de vil være, og det er også der, hvor de unges faglige niveau kan passe ind.” (EGU-vejleder)

En anden vejleder fortæller om, hvilke brancher vedkommende vurderer som gode for EGU-eleverne:

”De gode brancher er der, hvor der er ufaglært arbejdskraft. De dårlige er dem, hvor der er store krav til uddannelsen.” (EGU-vejleder)

At EGU-forløbene ofte er rettet mod beskæftigelsesområder, hvor EGU-eleverne rent fagligt kan være med understreges også af, at vejlederne svarer, at de har meget få elever inden for eksempelvis automekaniker- eller elektrikerområdet. Det skyldes, at det faglige niveau i mange tilfælde er for højt til EGU-eleverne.

”Auto. Det er alt for specialiseret. Der er mange, der vil det, men det er simpelthen for svært.” (EGU-vejleder)

På den anden side er det vigtigt at understrege, at de gennemførte interview viser, at flere af EGU-eleverne undervejs i EGU-forløbet beviser, at de har de faglige forudsætninger for at tage en ordinær

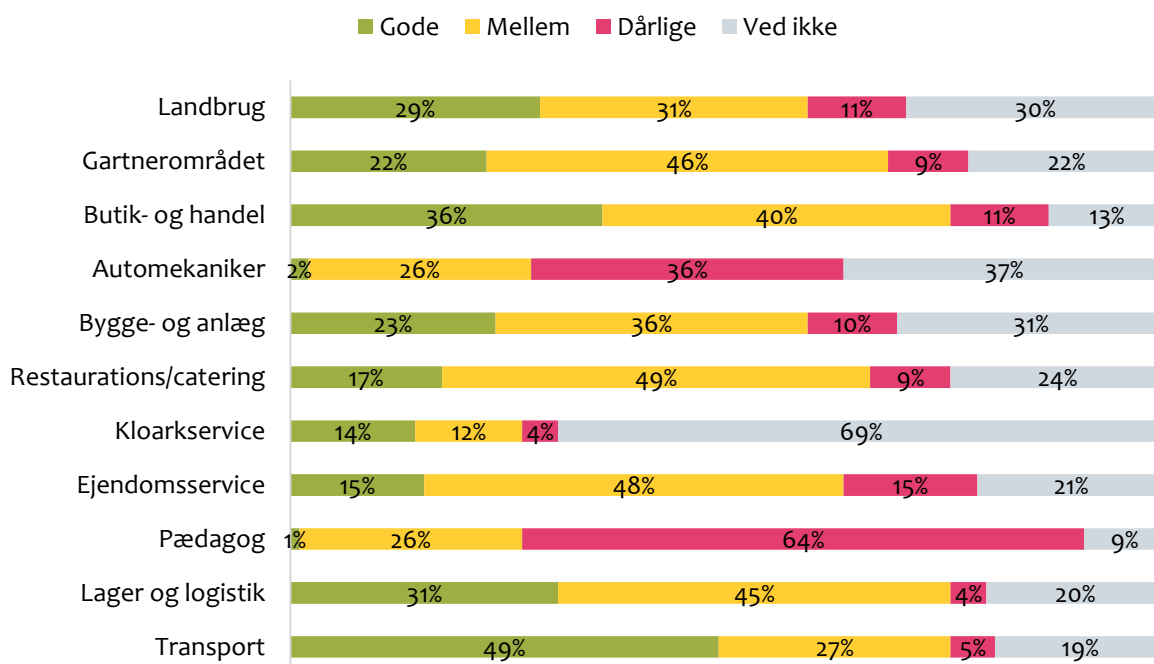
EUD-uddannelse inden for en række forskellige områder – også de mere komplekse områder med høje faglige krav. Derfor er det farligt udelukkende at tilbyde EGU-forløb inden for de beskæftigelsesområder med lavere uddannelseskrav.

Ovenstående viden om hvilke beskæftigelsesområder, der er særligt velegnede for EGU-elever, kan endvidere benyttes som pejlemærke for LO i et eventuelt fremtidigt arbejde med at få oprettet flere praktikpladser, der kan anvendes af EGU-elever.

4.2 BEDRE BESKÆFTIGELSESMULIGHEDER I DEN PRIVATE SEKTOR

I surveyen fortæller vejlederne også, hvilke brancher der er gode og dårlige beskæftigelsesmuligheder i. Som det ses af figur 11 så vurderer vejlederne, at de bedste beskæftigelsesmuligheder for de færdige EGU-elever særligt findes inden for transport, butik- og handel samt lager- og logistik.

Figur 11. Vejledernes vurdering af beskæftigelsesmuligheder for færdiguddannede EGU-elever på tværs af beskæftigelsesområder (n=98)

Udover pædagogområdet er der generelt overensstemmelse mellem de beskæftigelsesområder, som flest af EGU-forløbene er rettet mod, og de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder for EGU-eleverne. Både pædagog-, SOSU- og automekanikerområdet er svære at opnå beskæftigelse i for de

færdige EGU-elever. Det skyldes både, at de færdige EGU-elever er i konkurrence med faglærte, og/eller fordi der er en forventning om, at fuldtidsansatte i branchen har faglært niveau.

”Inden for SOSU og pædagog, kan man godt blive ansat som afløser. Men hvis ikke man har medhjælperuddannelsen, så får man ikke et fast job. Og selvom medhjælperuddannelsen er en ret begrænset uddannelse, så lægger den noget over det niveau, som de kan magte.” (EGU-vejleder)

EGU'en på pædagog- og SOSU-området fører derfor sjældent direkte til beskæftigelse. Omvendt peger vejlederne på, at uddannelsen kan være et springbræt til at blive optaget på en ordinær erhvervsuddannelse på det pågældende område.

Beskæftigelsesmulighederne for de færdiguddannede EGU-elever hænger tæt sammen med baggrunden, hvorfor der udbydes mange EGU-forløb inden for de forskellige områder. Det betyder, at der er gode beskæftigelsesmuligheder i brancher, hvor der er muligheder for at ufaglært arbejdskraft kan komme i beskæftigelse, og hvor vidensniveauet og kompleksiteten i faget ikke er for højt. Endvidere peger data også på, at beskæftigelsesmulighederne generelt er bedre i den private sektor end i den offentlige sektor. Det hænger tæt sammen med førnævnte årsager, hvor der stilles højere krav til den formelle uddannelse i det offentlige system, men også fordi offentlige organisationer ikke ligeså let kan oprette en ny stilling, hvis en EGU-elev har gjort det godt i praktikforløbet.

4.3 OPSUMMERING AF DE TYPISKE BESKÆFTIGELSESMULIGHEDER FOR EGU-ELEVER

- EGU-forløb er rettet mod en bred vifte af beskæftigelsesområder svarende til de områder, der udbydes erhvervsuddannelser inden for.
- Flest EGU-forløb er rettet mod pædagogområdet, lager- og logistik, transportområdet samt butik- og handel.
- EGU-forløbenes retning hænger sammen med elevernes ønsker og den lokale erhvervsstruktur. Endvidere er de ofte rettet mod beskæftigelsesområder, hvor vidensniveauet og kompleksiteten i faget ikke er det højeste blandt erhvervsuddannelserne. En mindre del af EGU-forløbene er også rettet mod de fagligt tungere erhvervsuddannelsesområder, og her peger data på, at nogle af EGU-eleverne lykkedes med efterfølgende at blive optaget på en ordinær erhvervsuddannelse inden for området.
- Beskæftigelsesmulighederne for de færdige EGU-elever er størst inden for transport, butik- og handel samt lager- og logistik. Beskæftigelsesmulighederne er bedst på områder med plads til ufaglært arbejdskraft og et lavere uddannelsesniveau.
- Der er generelt overensstemmelse mellem de beskæftigelsesområder EGU-forløbene er rettet mod, og de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder for EGU-eleverne. Det gælder dog ikke på pædagogområdet, som mange EGU-forløb er rettet mod, hvor der er dårlige beskæf-

tigelsesmuligheder. EGU-uddannelsen på pædagogområdet er typisk et springbræt til en ordinær uddannelse eller til en deltidsstilling som tilkaldsvikar.

- Der er bedre muligheder for varig beskæftigelse i den private end i den offentlige sektor.

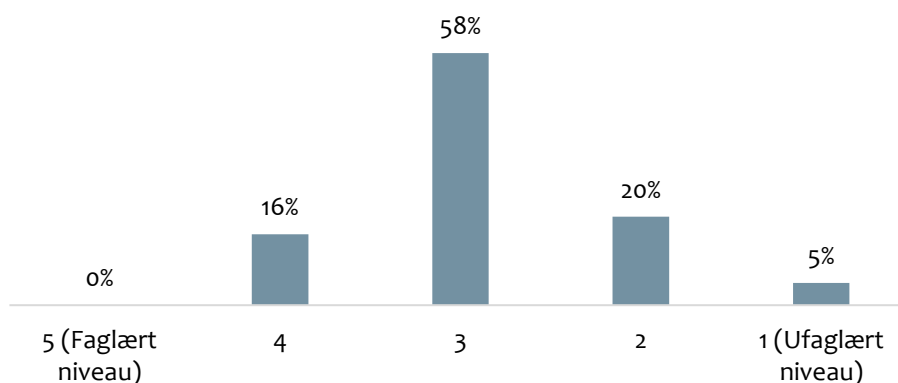
5. Kompetence- og arbejdsmarkedsprofiler for EGU-elever

Indeværende kapitel belyser, hvilke kompetencer og arbejdsmarkedsprofiler de færdige EGU-elever typisk opnår, og hvorfor det forholder sig således. Kapitlet berører først hvilke kompetencer eleverne opnår uagtet deres beskæftigelsesmæssige retning.

5.1 EGU-ELEVER OPNÅR FAGFAGLIGE KOMPETENCER SVARENDE TIL ET NIVEAU MELLEM FAGLÆRT OG UFAGLÆRT

Surveyen viser, at størstedelen af vejlederne vurderer, at EGU-eleverne opnår fagfaglige kompetencer på et niveau midt i mellem ufaglært og faglært niveau. Enkelte af vejlederne vurderer, at de opnår fagfaglige kompetencer på et lidt højere niveau, mens hver fjerde vejleder vurderer, at de får kompetencer på et niveau, der er tættere på ufaglært end faglært niveau.

Figur 12. Vejledernes vurdering af niveauet af de færdige EGU-elevs faglige kompetencer på en skala fra 1 til 5, hvor 1 svarer til ufaglært, og 5 svarer til faglært niveau. (n=98)

I de kvalitative interview erklærer vejlederne sig enige i ovenstående vurdering, og uddyber, at eleverne opnår kompetencer på et niveau, der svarer til medhjælper-/specialarbejderniveau. En vejleder vurderer, at det svarer til niveau 3 i den nationale kvalifikationsramme⁴:

⁴ <http://www.uvm.dk/Uddannelser/Paa-tvaers-af-uddannelserne/Den-danske-kvalifikationsramme>

”Det som EGU’en skal ende op på, er noget der svarer til specialarbejderniveau. Hos os stræber vi efter, at EGU’en slutter på det der svarer til niveau 3 i den nationale kvalifikationsramme.”
(EGU-vejleder)

På nogle beskæftigelsesområder vurderer vejlederne, at de opnår kompetencer på et fagfagligt niveau, der svarer til en ”EUD-light”. Eksempelvis på gartnerområdet. Data peger dog på, at EGU-eleverne i højere grad opnår en snæver erhvervsfaglig specialisering, hvor de bliver særligt dygtige til færre dele af det erhvervsfaglige felt end de faglærte.

”De er selvfølgelig ikke faglærte. De har ikke fået svendebrev. Sådan er det. I gamle dage var der noget, der hed specialarbejder. Et eller andet sted bliver EGU’erne specialister i den virksomhed, som de er i. De bliver også fagligt specialiserede. Der er bare nogle ting, som de bare kan. Hvis man laver målpinde, så er der to ud ti pinde, som de er specialister i. Men de bliver ikke smede. De har jo ikke svendebrev. De ligger på en 2-3 stykker i niveau for mig [refererer til surveyspørgsmålet] Men det er meget individuelt.” (EGU-vejleder)

En anden vejleder underbygger, at de bliver snævre specialister.

”De får måske et snævert faglært kompetenceniveau. De bliver faglært til en niche. Fx fik en arbejder ude i skoven og blev pludselig den bedste mand til at køre skovmaskiner, men han kan måske ikke grave en grøft.” (EGU-vejleder)

Udover at EGU-eleverne opnår et smalt fagfagligt kompetenceniveau, så peger data på, at en anden årsag til, at EGU-eleverne opnår fagfaglige kompetencer på et mellemliggende niveau, er, at de bliver stærke praktikere. Omvendt mangler de den teoretiske ballast, som de faglærte opnår.

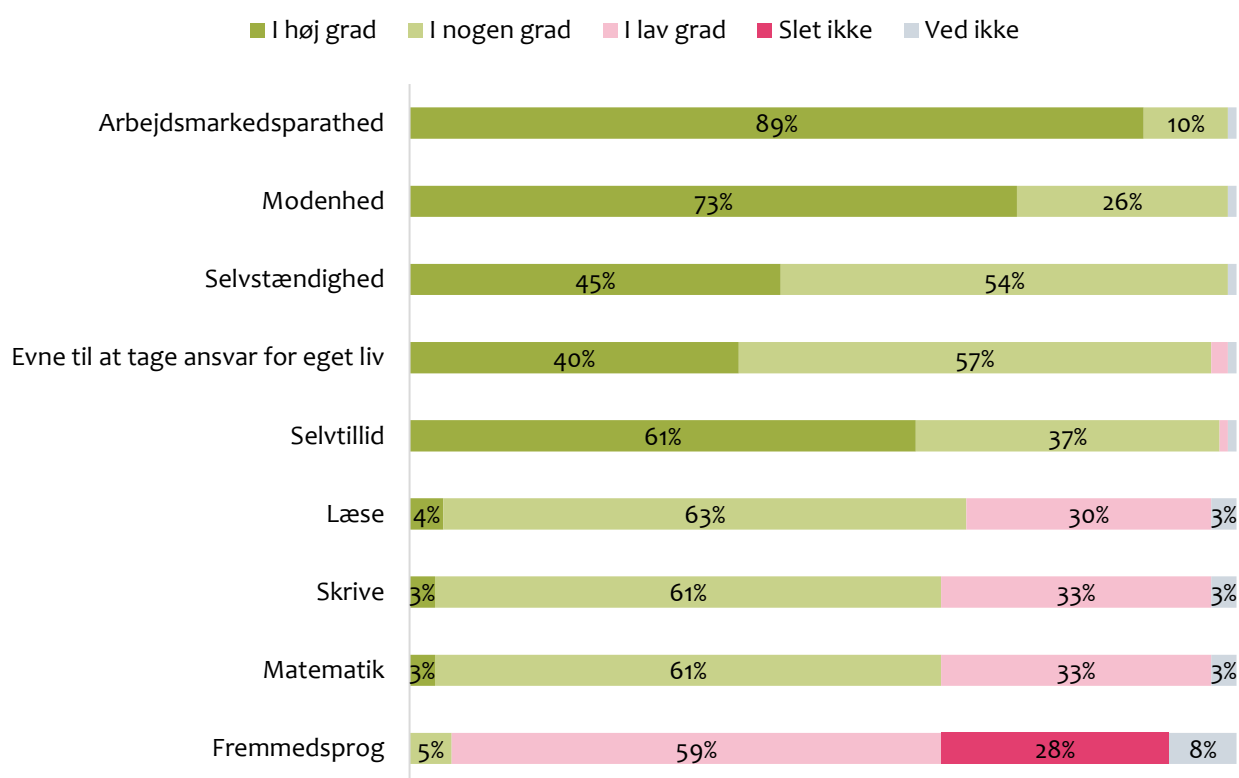
”Ja. Det [surveyresultaterne] er jeg enig i. Det er fordi, at de bliver ret gode praktikere ude i virksomhederne, men de får ikke bygget nok af det teoretiske på derude. Og hysten er der slet ikke til skole, så de får ikke bygget det teoretiske på.” (EGU-vejleder)

Data viser samtidig, at det er meget individuelt præcist, hvor dygtige EGU-eleverne bliver. Helt overordnet er det dog på et mellemliggende niveau, der svarer til et medhjælper- eller specialarbejderniveau.

5.2 EGU STYRKER ELEVERNES PERSONLIGE KOMPETENCER

De kvantitative og kvalitative data viser, at EGU'en har stor indvirkning på elevernes personlige kompetencer. Som det fremgår af figur 13, så svarer vejlederne, at EGU-forløbene styrker elevernes arbejdsmarkedsparethed, modenhed, selvtillid, selvstændighed og evne til at tage ansvar for eget liv.

Figur 13. Vejledernes vurdering af i hvor høj grad EGU-eleverne opnår følgende almene og personlige kompetencer (n=98)

Ovenstående billede underbygges af de kvalitative interview. At EGU'en styrker de unges personlige kompetencer skyldes på den ene side, at mange af forløbene fokuserer på ovenstående kompetencer – eksempelvis via højskolekurser og lignende.

Herudover styrker EGU'en særligt de nævnte personlige kompetencer, da det for mange af de unge mennesker er første gang i deres liv, at de opnår uddannelsesmæssige succeser. Flere af EGU-eleverne har dårlige erfaringer med det ordinære skolesystem, og flere har oplevet adskillige nederlag i folkeskolens boglige undervisning. Det kan både skyldes, at de er praktisk funderede, at de har kognitive begrænsninger, eller at nogle af eleverne eksempelvis endnu ikke har opdaget at de er ord- eller talblinde. Udover at eleverne tidligere har oplevet uddannelsesmæssige nederlag, så kan eleverne også have personlige og sociale udfordringer. Derfor har det stor betydning for mange af elevernes

personlige kompetencer og selvværd, at de pludselig opnår anerkendelse og personlige succeser i EGU'ens langt mere praktiske læringsfokus.

”Det er der en meget kort forklaring på [at de får de personlige kompetencer]. Det er fordi de får anerkendelse ude på deres arbejdsplads. Mange troede ikke de kunne noget før de kom ud i praksis. De får både menneskelig anerkendelse og så anerkendelsen ved at tjene deres egne penge. Det betyder meget.” (EGU-vejleder)

Netop identiteten som lønmodtager og succesoplevelserne på arbejdsmarkedet er et af EGU'ens vigtigste bidragspunkter.

Data viser også, at EGU udover at styrke elevernes arbejdsmarkedsparathed, også øger flere af elevernes uddannelsesparathed og -lyst. Nogle af eleverne ønsker at gå direkte ud på arbejdsmarkedet når de færdiggør EGU'en, mens andre af eleverne får blod på tanden og finder ud af, at de har kompetencerne til at påbegynde en ordinær erhvervsuddannelse.

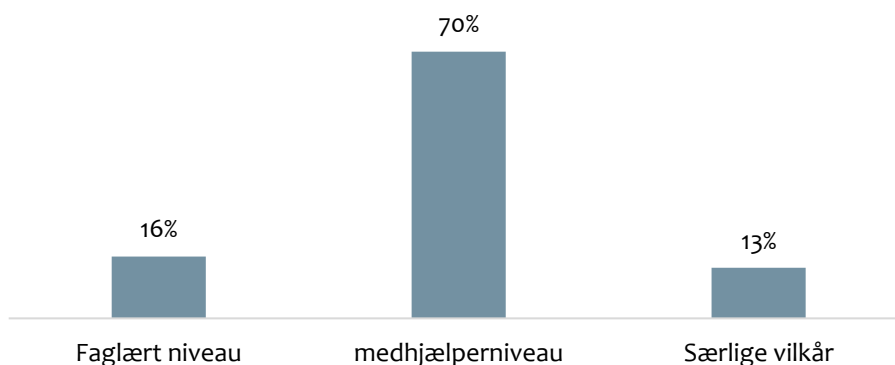
Surveyen og de gennemførte interview viser, at EGU i et vist omfang giver eleverne almene kompetencer i dansk og matematik. De kvalitative interview peger på, at de almene kompetencer primært er i fokus på EGU, så eleverne kan blive optaget på en ordinær erhvervsuddannelse, hvis de ønsker det. Data viser, at det særligt er i de EGU-forløb, hvor målet er, at eleven skal påbegynde en ordinær erhvervsuddannelse efterfølgende, at der lægges vægt på at forbedre elevens almene kompetencer i dansk og matematik. Det er derfor meget individuelt, hvorvidt EGU-forløbene styrker elevernes almene kompetencer i dansk og matematik.

5.3 EGU-ELEVER ANSÆTTES I FULDTIDSSTILLINGER PÅ MEDHJÆLPER- OG SPECIALARBEJDERNIVEAU

De færdige EGU-elevens arbejdsmarkedsprofil er meget individuel og hænger tæt sammen med den enkelte elevs forudsætninger og potentiale. Endvidere er det vigtigt at pointere, at ikke alle elever fortsætter i beskæftigelse når de færdiggør EGU'en. Nogle fortsætter i uddannelse, mens andre ender som jobsøgende. Alligevel viser data, at der er fællestræk i flere af EGU-elevens arbejdsmarkedsprofil.

Som EGU-elevens fagfaglige kompetenceniveau tilsiger, så ansættes de færdige EGU-elever typisk på et niveau svarende til medhjælper- og specialarbejderniveau. Det fremgår også af den gennemførte survey (se figur 14). Her svarer vejlederne, at størstedelen af EGU-eleverne ansættes på medhjælperniveau.

Figur 14. Vejledernes vurdering af det ansættelsesniveau, som de færdige EGU-elever, der kommer i beskæftigelse, opnår (n=98)

Ovenstående billede underbygges af de kvalitative data, hvor vejlederne fortæller, at eleverne typisk finder ansættelse på medhjælperniveau. EGU-eleverne arbejder ofte med et smalt fagligt område, der i mange tilfælde er specialiseret ift. den enkelte virksomhed. Det beskriver en vejleder ved at forklare, at EGU-eleverne ofte får en læreplads med en snæver arbejdsfunktion, som eksempelvis svejsere, mens EUD-elever ofte ansættes som smede, hvor de både svejser og udfører en række andre arbejdsfunktioner. Herudover fortæller vejlederen, at arbejdsfunktionen for EGU-eleverne ofte er tilpasset den enkelte virksomhed, og derfor opnår de en langt smallere faglig kompetence i modsætning til EUD-elever, der har et højt fagligt niveau på flere arbejdsområder.

”De får lærepladser som svejsere, maskinsnedkere og maskinførere. De bliver meget specialiserede hos den enkelte virksomhed.” (EGU-vejleder)

De gennemførte interview viser også eksempler på, at EGU-eleverne deltager mere bredt på medhjælperniveau i arbejdspladsens opgaver. Data indikerer derfor, at EGU-eleverne enten opnår ansættelse med et relativt smalt og specialiseret arbejdsområde eller mere bredt med et lavere niveau i arbejdsopgaverne.

Ifølge figur 14 vurderer vejlederne endvidere, at 15 pct. af de færdige EGU-elever arbejder på faglært niveau. De kvalitative data viser, at vejlederne sjældent kan genkende, at eleverne opnår ansættelse svarende til faglært niveau. I interviewene forklarer vejlederne endvidere, at de færdige EGU-elever, der løser opgaver på faglært niveau, som regel har taget en erhvervsuddannelse efterfølgende. I andre tilfælde skyldes det, at EGU-eleven har arbejdet sig op, så vedkommende på sigt løser nogle af de samme opgaver, som de faglærte.

”Der kan være nogle små enmandsfirmaer, hvor de arbejder på hvad der svarer til faglært niveau. Men det er sjældent, at det sker på det niveau. Kompetencemæssigt og ansvarsmæssigt ser jeg ikke, at de får opgaver på faglært niveau. Hvis det sker, så er der fordi de eksempelvis bliver faglærte via voksenlærlinguddannelsen osv.” (EGU-vejleder)

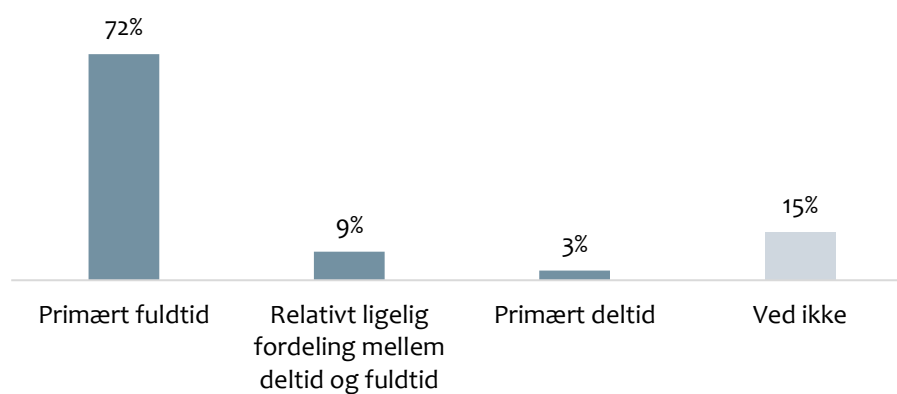
Som figur 14 viser, så svarer vejlederne, at en ud af ti af EGU-eleverne får ansættelse på særlige vilkår. De kvalitative interview peger på, at det som udgangspunkt aldrig er målet med en EGU, at de færdige elever skal opnå ansættelse på særlige vilkår. Der kan dog være tilfælde, hvor eleverne alligevel får ansættelse på særlige vilkår efterfølgende. Eksempelvis hvis de har en fysisk funktionsnedsættelse, har en psykisk lidelse, eller fordi de har svært ved at overskue en ordinær ansættelse.

”Nogle enkelte er i særlige vilkår. Eksempelvis hvis de har azberger eller andet, der gør at de får støtte. Eller fordi de bliver fleksjobbere. Men det er aldrig målet for EGU’en.” (EGU-vejleder)

De kvalitative data understreger, at det er et mindretal af de færdige EGU-elever, der bliver ansat på særlige vilkår. Langt størstedelen ansættes på medhjælperniveau.

Endvidere viser både de kvalitative og kvantitative data (se figur 15), at de færdige EGU-elever i de fleste tilfælde ansættes på fuldtid.

Figur 15. Ansættes de færdige EGU-elever primært på fuldtid eller deltid? (n=98)

Både ovenstående figur og de kvalitative interview viser, at få af eleverne ansættes i deltidsstillinger af forskellig slags. Det er primært EGU-elever, der arbejder i den offentlige sektor, der får deltidsansættelser. Eksempelvis på pædagog- og SOSU-området, hvor eleverne typisk får en stilling som tilkaldsvikar eller lignende.

Vejlederne oplever udover forskellen på det offentlige og det private arbejdsmarked ikke andre særlige branchemæssige forskelle i de færdige EGU-elevs arbejdsmarkedsprofil og ansættelsesforhold.

5.4 OPSUMMERING AF EGU-ELEVERS KOMPETENCE- OG ARBEJDSMARKEDSPROFIL

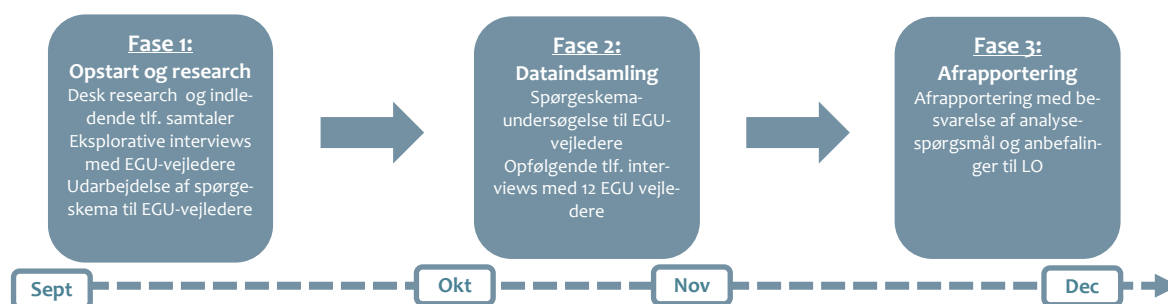
- EGU-elever opnår typisk fagfaglige kompetencer på et niveau mellem faglært og ufaglært niveau. Ofte får eleverne en snæver fagfaglig specialisering, der ikke dækker ligeså bredt som de faglærtes kompetencer. I andre tilfælde dækker de fagfaglige kompetencer bredere, men på et lavere niveau end det der ses hos faglærte.
- EGU-elever får styrket deres personlige kompetencer under EGU'en. Det gælder særligt kompetencer som arbejdsmarkedsparathed, modenhed, selvtillid, selvstændighed og evne til at tage ansvar for eget liv. Det skyldes både EGU'ens fokus, og at eleverne får succesoplevelser og anerkendelse via EGU-forløbet. Nogle af eleverne bliver også mere uddannelsesparate.
- EGU-elever får styrket deres almene kompetencer i dansk og matematik som følge af EGU'en, men det varierer meget fra elev til elev, i hvor høj grad de får styrket de almene kompetencer. Ofte hænger det sammen med elevernes ambitioner om at fortsætte på en ordinær erhvervsuddannelse.
- EGU-elever ansættes typisk på et niveau, der svarer til medhjælper/specialarbejderniveau. De fleste EGU-elever ansættes på fuldtid, mens enkelte ansættes på deltidsniveau i tilkaldvikariater og lignende. Sidstnævnte gælder særligt for beskæftigelsesområder, der er rettet mod den offentlige sektor såsom pædagog og SOSU.

Bilag A - Datagrundlag og metode

I dette bilag beskrives kort de metoder og datakilder, der anvendt i udarbejdelsen af analysen. Til analysen af EGU, har Oxford Research anvendt metodetriangulering bestående af eksplorative kvalitative interviews, spørgeskema og opfølgende kvalitative interviews. Derudover har der indgået desk research som et element i analysen.

Inddragelsen af både kvalitative og kvantitative elementer i analysen giver Oxford Research et solidt datagrundlag. Således er analysen både blevet belyst i bredden og i dybden.

Dataindsamlingen har fulgt nedenstående model

I det følgende beskrives metoder og kilder i de enkelte faser én for én.

Datagrundlaget består samlet set af:

- Desk research
- Eksplorative interview med 4 EGU-vejledere og 1 konsulent fra KL
- Spørgeskemaundersøgelse udsendt til 174 EGU-vejledere
- Opfølgende interview med 12 EGU-vejledere.

5.5 FASE 1 – OPSTART OG RESEARCH

I den indledende fase har Oxford Research anvendt desk research og eksplorative interview som grundlag for at udvikle spørgeskemaundersøgelsen.

5.5.1 Desk research

I den indledende fase er der lavet desk research, for at skabe et overblik over eksisterende materiale om EGU'en. Derudover har researchen bidraget med mere indgående viden på området.

Nedenstående rapporter indgår som baggrundsviden i udarbejdelsen af spørgeskemaet, interview-guides og analysen:

Rapport om erhvervsgrunduddannelsen. Marts 2016. Oxford Research for LO

Erhvervsgrunduddannelsen (EGU). Marts 2016. Rambøll for Rådet for Ungdomsuddannelse (RUU)

Standardiserede EGU-forløb - Inspiration til den praktiske tilrettelæggelse af standardiserede egu-forløb. 2014. Undervisningsministeriet.

Effektanalyse Erhvervsgrunduddannelsen. Juni 2012. Rambøll for KL og Ministeriet for Børn og Undervisning.

Analyse af anvendelsen af erhvervsgrunduddannelsen (EGU). Juni 2009 Rambøll for Undervisningsministeriet.

5.5.2 Eksplorative interview og udvikling af spørgeskema

Der er udført fire eksplorative interview med udvalgte EGU-vejledere samt et interview med KL's Konsulent Jan Bauditz. Interviewene er gennemført med henblik på at få input til at udvikle spørgeskemaet. Disse informanter er blevet udvalgt således, at der både var EGU-vejledere, der er ansat i produktionsskoleregion og kommunalt regi. Det er sket med det sigte, at få forskellige perspektiver på emnet, da EGU'en er forskelligt organiseret i kommunerne.

Figur 16. Oversigt over vejledere, der er interviewet til de eksplorative interview

Navn	Kommune	Arbejdsplads
Jesper Wadskjær	Aarhus	Arbejdsmarkedscenter Midt, Unge & Uddannelse
Peter Fløe	Roskilde	UU Roskilde
Hanne Heegard	Svendborg	Sydfyns ErhvervsForskole
Lene Bergstrøm	Lolland	Lolland Produktionsskole
Jan Bauditz	-	KL

På baggrund af den indledende desk research og de eksplorative interview blev spørgeskemaet til EGU-vejlederne udviklet. Spørgeskemaet har overvejende bestået af lukkede spørgsmål samt enkelte muligheder for at uddybe svar.

En central del af spørgeskemaet har handlet om EGU-vejledernes skøn over de hovedbrancher, som EGU-eleverne typisk befinder sig indenfor, når de har afsluttet deres uddannelse. Herudover har

EGU-vejlederne beskrevet typiske EGU-forløb (praktiksteder, uddannelsesmoduler, støtte) og de både faglige og generelle kompetencer, som EGU-forløbene giver eleverne.

Spørgeskemaet er blevet pilottestet af tre EGU-vejledere samt to konsulenter hos Oxford Research (der ikke var en del af projektteamet) med ekspertise i spørgeskemadesign. Herefter er det revideret, inden det blev sendt ud til EGU-vejlederne. Pilottesten har sikret, at spørgsmålene var forståelige, at det inkluderer alle relevante svarkategorier og har en naturlig progression.

Oxford Research har indhentet kontaktoplysninger på EGU-vejlederne gennem kontakt til lokale netværk. Oplysningerne dækkede dog ikke alle kommuner, og der er efterfølgende lavet desk research for at sikre, at alle kommuner var repræsenteret ved udsendelsen af spørgeskemaet.

5.6 FASE 2 – DATAINDSAMLING

Dataindsamlingen dækker dels kvantitative data via spørgeskemaundersøgelsen og kvalitative data i form af opfølgende interview.

5.6.1 Spørgeskemaundersøgelse

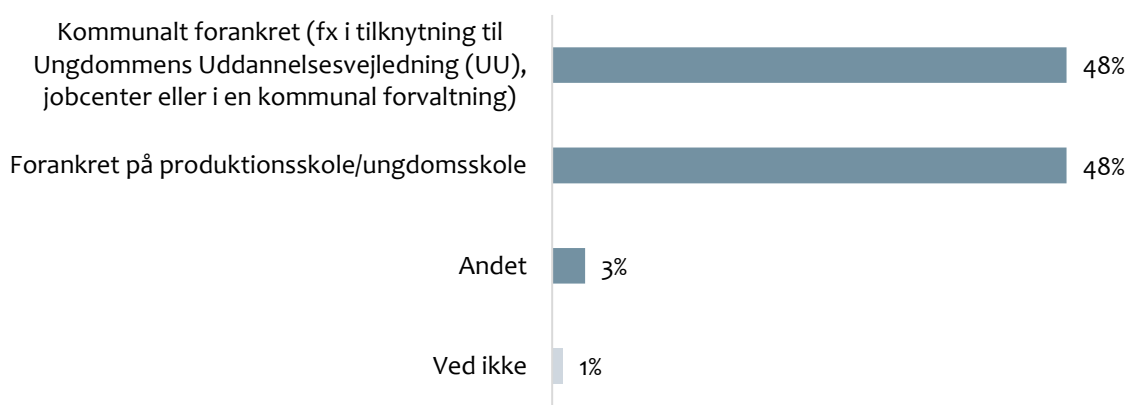
Spørgeskemaundersøgelsen er i alt blevet udsendt til 174 EGU-vejledere. 98 EGU-vejledere har gennemført spørgeskemaet, 4 har svaret ufuldstændigt og 71 har ikke svaret. Svarprocenten er på 56 procent, hvilket er højt for elektroniske spørgeskemaundersøgelser.

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen har været at kortlægge kvantitative tendenser i forhold til de ”typiske” EGU-forløb, beskæftigelsesområder, kompetencer og arbejdsmarkedsprofiler.

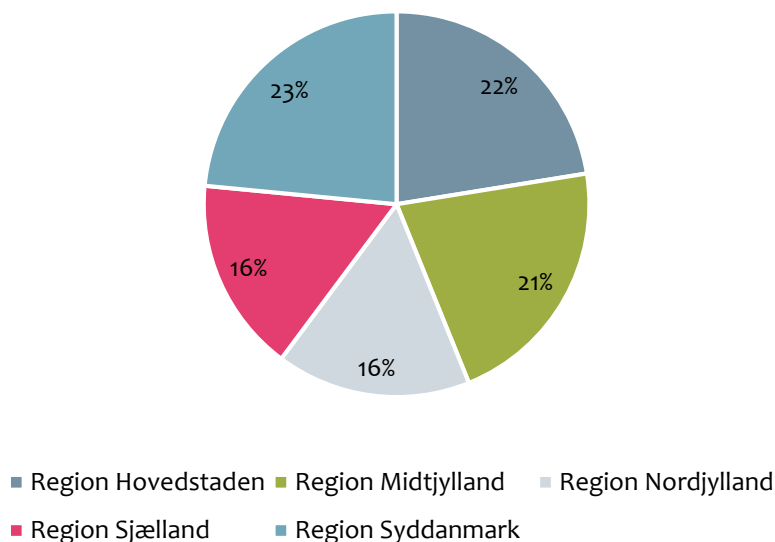
Spørgeskemaundersøgelsen er blevet gennemført som en e-mail baseret survey i programmet Enalyzer. E-mail med link til spørgeskemaet er blevet sendt til alle EGU-vejledere. Der er udsendt påmindelser efter 4 dage og efter yderligere 7 dage.

Blandt besvarelserne er der opnået en stor geografisk spredning og en ligelig fordeling mellem EGU-vejledere, som er organiseret ved en kommunal forankring og EGU-vejledere som er forankret på en produktionsskole eller ungdomsskole. Dette er illustreret på nedenstående figurer:

Figur 17. Hvordan er EGU organiseret i din kommune? (n=98)

Figur 18. Spørgeskemadeltagernes geografiske fordeling (n=98)

Den høje svarprocent sammenholdt med den ligelige geografiske og organisatoriske spredning medfører, at analysens kvantitative datagrundlag betragtes som solidt.

På baggrund af spørgeskemaundersøgelsens resultater, er der foretaget en analyse af besvarelserne. Analysen har både indgået direkte i den endelige afrapportering og som grundlag for udarbejdelse af spørgeguide til de opfølgende kvalitative interview.

5.6.2 Opfølgende dybdegående interview

Efter gennemførelsen af spørgeskemaundersøgelsen er der udvalgt 12 EGU-vejledere, til opfølgende og dybdegående kvalitative interview. EGU-vejlederne er udvalgt således, at der er størst mulig spredning på både geografi og organisationstyper. Interviewene blev gennemført som telefoninterview. Figur 19 nedenfor viser en oversigt over de vejledere, der er blevet

Formålet med interviewene har været, at kvalificere, uddybe og kvalitetssikre de tendenser, som spørgeskemaundersøgelsen har vist vedrørende typiske EGU-forløb, beskæftigelsesområder, kompetencer og arbejdsmarkedsprofiler. Interviewene er blevet gennemført relativt struktureret, således at interviewet er nået omkring alle de tendenser, som er fundet i spørgeskemaet.

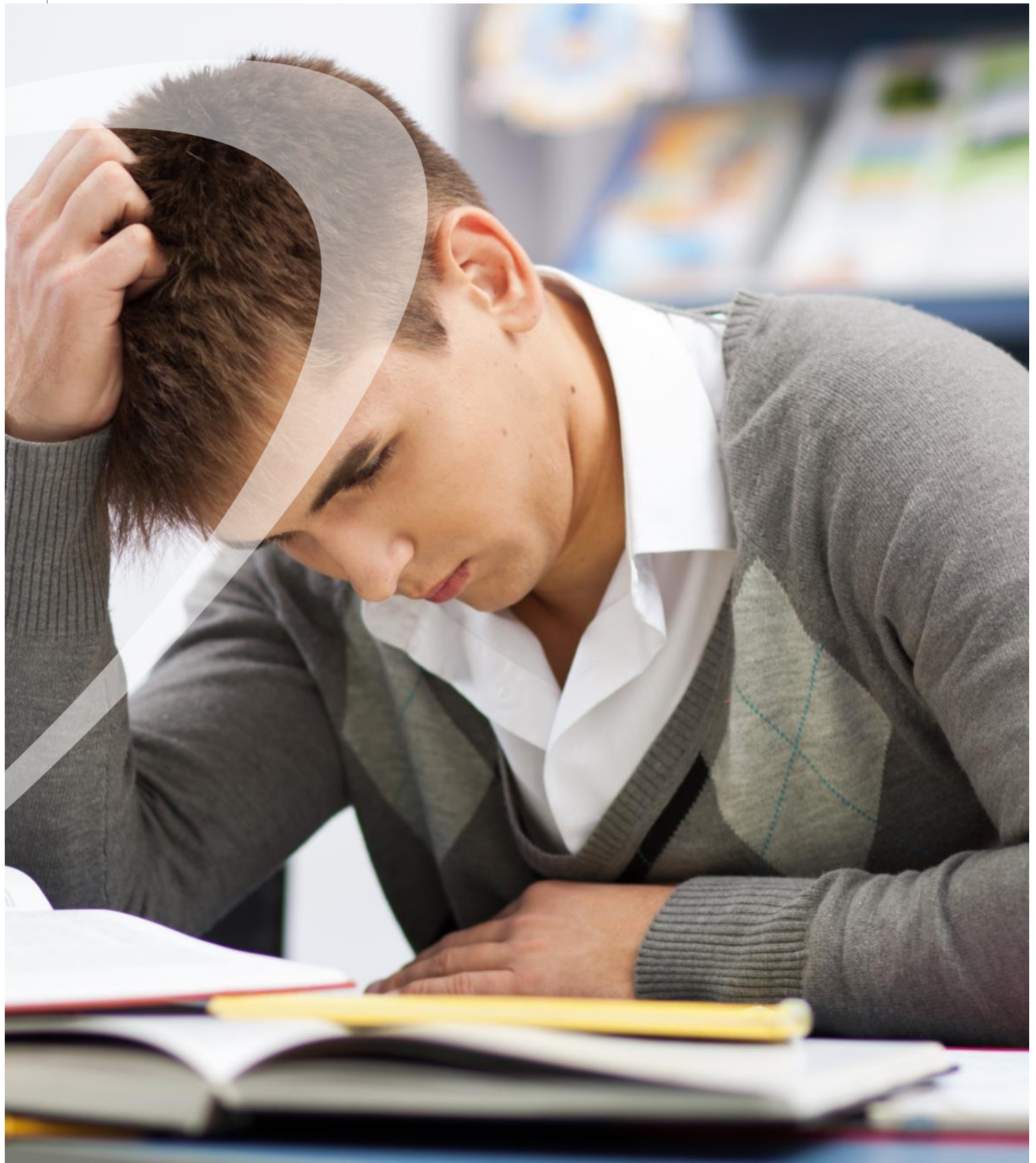
Figur 19. Oversigt over vejledere, der er interviewet til de opfølgende interview

Navn	Kommune	Arbejdsplads
Charlotte Østrup	København	UU København
Fritze Tillisch	Ringsted	Ringsted Produktionsskole
Githa Larsen	Køge	Klemmenstrupgaard Produktionshøjskole
Stine Skovborg	Hvidovre	UU Center Syd
Lone Larsen	Assens	Fugleviglund Produktionsskole
Albert Pedersen	Nyborg	Nyborg Ungdomsskole
Hanne Søndergaard-Jørgensen	Vejle	Vejle Produktions- og Ungdomscenter
Hanne Halkjær Elkjær	Viborg	Viborg Ungdomsskole
Thomas Elholm	Sønderborg	UU Sønderborg
Gerda Kragelund og Hans Åge Christensen (Citater omformuleret til 1. person)	Holstebro	UU Nordvestjylland
Jens Sønderkov	Skanderborg	Skanderborg/Hørning Produktionsskole
Gert Pindstrup	Bornholm	UU Bornholm

5.7 FASE 3: ANALYSE OG AFRAPPORTERING

5.7.1 Analysestrategi

Alle datakilder, og i særdeleshed spørgeskemaundersøgelsens resultater og de opfølgende interview, har indgået i analysen. Analysen er foretaget med udgangspunkt i temaerne *forløb, beskæftigelsesområder, kompetencer og arbejdsmarkedsprofiler*. Således er rapportens opbygning også lavet med udgangspunkt i disse temaer

DANMARK

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
Danmark
Tel: (+45) 3369 1369
office@oxfordresearch.dk

NORGE

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norge
Tel: (+47) 4000 5793
post@oxford.no

SVERIGE

Oxford Research AB
Norrländsgatan 11
103 93 Stockholm
Sverige
Tel: (+46) 08 240 700
office@oxfordresearch.se

FINLAND

Oxford Research Oy
Helsinki:
Fredrikinkatu 61a, 6kr.
00100 Helsinki, Suomi
www.oxfordresearch.fi
office@oxfordresearch.fi

BRUXELLES

Oxford Research
C/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
www.oxfordresearch.eu
office@oxfordresearch.eu

LATVIJA

Baltijas Konsultācijas, SIA
Vīlandes iela 6-1
LV-1010, Rīga, Latvija
Tel.: (+371) 67338804
info@balticconsulting.com
www.balticconsulting.com